A GROUP FIVE

production

Jen Nia Mondo

A new radio course in Esperanto, the international language.

Jen Nia Mondo

J.C. Wells and others

An introductory series of lessons in Esperanto—the living language which aims to solve the world's language problem by becoming a second language, neutral and simple, for all mankind.

Group Five
Esperanto on radio and television
1974

Jen Nia Mondo

First published 1974

Reprinted 1976, 1977

Course written by J.C. Wells

Lessons based on "Esperanto for Beginners"
by Montagu C. Butler, published by the
British Esperanto Association

Dialogues written by Daphne Lister, Don Lord, Neil Salvesen

Designed by Peter Oliver

Helena - Irene Schilperoord
Petro - Karlo Bartošik
Teacher - J.C. Wells

Studio production by Peter Schilperoord
Sound recording by Acorn Audio Service

Published by Group Five
Esperanto on Radio and Television
80, Cambridge Road, Teddington, Middx., England, TW11 8DN

How to use this booklet

If you like, familiarize yourself with the contents of each lesson before listening to the tape/broadcast. However many people think it's wiser to listen first, and to turn to the book only afterwards.

After you've heard each lesson, follow this routine:

read through the explanations

read over the text of the dialogue

refer backwards and forwards between the two as necessary, making sure you understand everything in the text

- if you have access to a recording of the lesson, play it over repeatedly without looking at the book—until you know it by heart
- if possible, act out the dialogue with a friend

do the exercises in the booklet

listen to the lesson again, if possible

Sounds & Letters

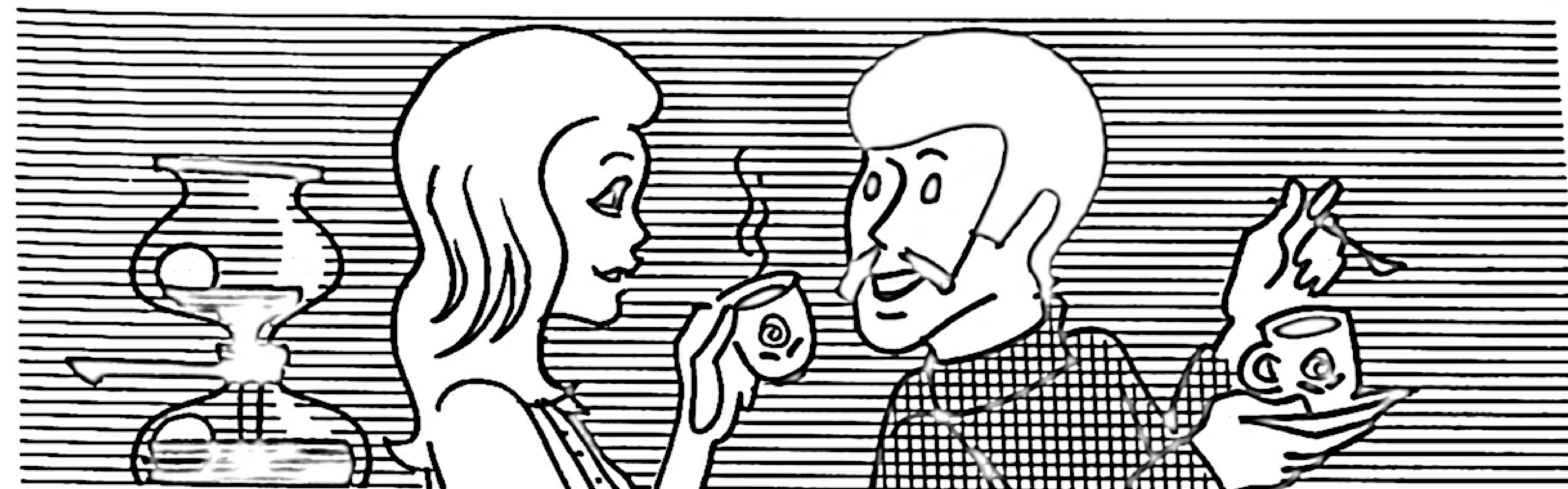
Model your pronunciation on the voices you hear in the lessons. Esperanto has acquired a more-or-less standard international pronunciation; it is advisable to avoid too much of an "English accent".

The vowels /a, e, i, o, u/ are monophthongs (pure vowels). The diphthongs /ej, aj, oj, uj/ start at /e a o u/ respectively and glide towards an i-quality; /eŭ, aŭ/ start at /e a/ and glide towards an u-quality. All vowels should be clearly sounded.

Word stress is without exception on the last but one syllable, i.e. on the penultimate vowel.

The consonants /p, t, k, b, d, f, v, s, z, m, n, h/ are as in English (but don't use a glottal stop for /t/; /p t k/ are best unaspirated). Spelling g means a "hard" /g/, ĝ a "soft" one like English j. C stands for an affricate like ts, ĉ for one like English ch in child. Similarly, ŝ is like English sh; ĵ denotes the corresponding voiced sound, as in measure. The rare ĥ is a voiceless velar fricative, as in loch. A trill or tap is best for /r/; a "clear" lateral for /l/—be careful not to omit them after vowels. J corresponds to English y; jes has the same sound and meaning as English yes.

The correspondence between sound and spelling is exact in Esperanto. Seeing the written form of a word, you can know with certainty the way to pronounce it.

Leciono 1 — Kafo

P Saluton, Helena!

H Saluton, Petro!

P Saluton. Helena, diru al mi, kio estas sur la tablo?

H Libro.

P Ha, jes, sur la tablo estas libro. Kaj kio estas sur la libro? Ĉu taso?

H Jes, sur la libro estas taso.

P Kaj diru al mi, kio estas en la taso?

H Kafo. En la taso estas kafo.

P Kafo en la taso...ha, jes, nun mi vidas. La taso estas sur la libro. Kaj la libro estas sur la tablo. Ĉu la kafo estas por mi?

H Ne, la kafo estas por mi.

P Ho...mi komprenas.

H Ĉu plaĉus al vi kafo?

P Nun vi komprenas. Jes, mi petas.

H Ĉu kun lakto?

P Jes, mi petas, kun lakto.

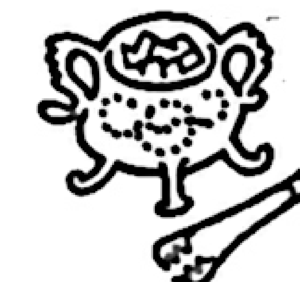
H Kafo kun lakto. Ĉu kun sukero?

P Ne, dankon. Sen sukero.

H Kafo kun lakto, sen sukero. Jen! Jen kafo por vi.

P Dankon, Helena.

H Ne dankinde, Petro

H ...Petro, kia estas la kafo?

P Bona! La kafo estas bona.

saluton	hullo
diru al mi	tell me
kio	what
estas	is
sur	on
la	the
tablo	table
libro	book
jes	yes
kaj	and
ĉu	(particle used to make yes/no question)
taso	cup
en	in
kafo	coffee
nun	now
mi	I
vidas	see
por	for
ne	no, not
komprenas	understand
vi	you
plaĉus al vi	you would like (lit. would be pleasing to you)
mi petas	please (lit. I request)
kun	with
lakto	milk
sukero	sugar
dankon	thank you
sen	without
jen	here is, here you are
ne dankinde	don't mention it, you're welcome
kia	what like, of what nature, what sort
bona	good

H Ĉu la kafo estas forta?
P Jes, la kafo estas forta.
H Ĉu varma?
P Jes, la kafo estas varma.
H Ĉu Petro estas kontenta? Ĉu vi estas kontenta?
P Jes, mi estas kontenta!

forta : strong

varma : warm, hot

kontenta : content, satisfied

Notoj — Notes

IN ESPERANTO EVERY NOUN ENDS IN O.

tablo table
libro book
taso cup
kafo coffee

ESPERANTO HAS NO WORD FOR 'A' OR 'AN' (no indefinite article).

tablo table, a table
libro book, a book

THE WORD FOR 'THE' (the definite article) IS LA.

la tablo the table
la libro the book

THE WORD FOR 'AND' IS KAJ, PRONOUNCED LIKE 'SKY' WITHOUT THE S.

It is taken from Classical Greek. Note that the sound of K is always spelt k in Esperanto, since there is a regular one-to-one correspondence between sound and spelling (phoneme and letter). The Esperanto j corresponds to English 'y'. Objekto, an object, is pronounced awb-yek-taw. Stress is always on the last syllable but one: awb-YEK-taw.

THE PARTICLE ĈU (pronounced 'choo') IS USED TO CONVERT A STATEMENT INTO A QUESTION (yes/no question).

La libro estas sur la tablo. The book is on the table.
Ĉu la libro estas sur la tablo? Is the book on the table?

Kun sukero. With sugar
Ĉu kun sukero? With sugar?

Plaĉus al mi kafo. I'd like some coffee.
Ĉu plaĉus al vi kafo? Would you like some coffee?

Vi komprenas. You understand.
Ĉu vi komprenas? Do you understand?

EVERY ESPERANTO ADJECTIVE ENDS IN A.

bona good
varma warm, hot
forta strong
kontenta content, satisfied

KIO? WHAT? (Answer kio? with a word ending in o.)

Kio estas tio? What's that?
Kio estas sur la tablo? —Libro.

KIA? WHAT SORT OF? WHAT KIND OF? (Answer kia? with a word ending in a.)

Kia libro estas sur la tablo? What sort of a book is on the table?
Kia estas la kafo? What's the coffee like?

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL: Diru al mi, kio estas en la taso?
[Tell me, what's in the cup?]
(Kafo) — En la taso estas kafo.
[In the cup there's some coffee.]

Diru al mi, kio estas en la kafo?
(Lakto) — ....
Diru al mi, kio estas sur la tablo?
(Taso) — ....
Diru al mi, kio estas en la libro?
(Matematiko) — ....

MODEL: Plena glaso [A full glass]
— La glaso estas plena.
[The glass is full.]

Bela floro [A beautiful flower]
— ....
Bona teo [Good tea]
— ....
Forta kafo [Strong coffee]
— ....
Longa tago [A long day]
— ....
Pura loko [A clean place]
— ....
Dika muro [A thick wall]
— ....

Leciono 1

Kia estas la glaso? — La glaso estas plena.

Kia estas la floro?

Kia estas la teo?

Kia estas la kafo?

Kia estas la tago?

Kia estas la loko?

Kia estas la muro?

Leciono 2 En la Sakoj

H Bonan matenon, Petro!

P Bonan matenon, Helena!

H Petro, kio estas en la sakoj?

P Libroj kaj pomoj. En la granda sako estas du libroj. Rigardu!

H Ha, mi vidas. Jen du ruĝaj libroj.

P Jes, la libroj estas ruĝaj.

H Ĉu la libroj estas novaj aŭ malnovaj?

P Ili estas novaj.

H Ĉu vi estis en la librovendejo?

P Ne, mi estis en la fruktovendejo.

H Ĉu jes? ...ho, vi ŝercas.

P Jes kaj ne. Mi estis en la fruktovendejo. En la malgranda sako estas fruktoj.

H Sed la libroj?

P Jes, mia kara. Por la libroj mi estis en la librovendejo.

H ...Ĉu en la alia sako estas fruktoj?

P Jes. Freŝaj fruktoj, pomoj kaj bananoj. La pomoj estas iom malmolaj: ili ne estas maturaj.

H Jes, ili estas ankoraŭ verdaj. Sed la bananoj estas flavaj—jes, ili estas molaj kaj maturaj.

P Ĉu plaĉas al vi frukto?

H Jes, sed ne banano; prefere pomo. Bananoj ne plaĉas al mi.

P Jen, prenu!

bonan matenon : good morning

sako : bag
-j : (plural ending)
pomo : apple
granda : big, large
du : two
rigardu : look
ruĝa : red

nova : new
aŭ : or
mal- : (prefix used to form word of opposite meaning)
malnova : old
ili : they
estis : were, have been
librovendejo : bookshop
fruktovendejo : fruiterer's
ŝercas : joke
frukto : fruit
sed : but
mia kara : my dear

alia : other

freŝa : fresh
banano : banana
iom : rather, a bit
mola : soft
matura : ripe
ankoraŭ : still, yet
verda : green
flava : yellow

prefere : preferably
plaĉas al mi : I like (lit. are pleasing to me)
prenu : take

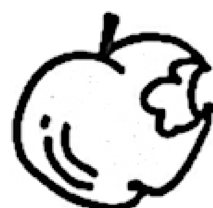
H Dankon, jes.

P Kaj jen banano por mi. Matura, mola, flava banano tre plaĉus al mi. Jes, la gusto estas bona kaj dolĉa.

H Sed la gusto de la pomo estas malbona. Ĝi estas tute maldolĉa.

....

P La pomoj ne estas maturaj!

gusto : taste
tre : very; very much
bona : good
dolĉa : sweet
de : of
ĝi : it
tute : quite, altogether, wholly

Notoj — Notes

TO FORM THE PLURAL OF A NOUN, ADD J. (This changes the ending o to oj, which has the sound of 'oy' in 'boy'.)

sako	bag	sakoj	bags
libro	book	libroj	books
pomo	an apple	pomoj	some apples

THE PLURAL ENDING J IS ALSO ADDED TO ADJECTIVES. (Remember aj oj rhymes with 'my boy'.)

ruĝaj libroj	red books
belaj floroj	beautiful flowers

LETTERS WITH CIRCUMFLEXES. We have already met ĉ, which corresponds to English 'ch'. Similarly, ŝ corresponds to English 'sh', and ĝ to 'j'. So ruĝa is pronounced roo-jah (and be careful NOT to pronounce it like French rouge, which ends in a consonant like English 's' in 'measure', whose Esperanto equivalent is ĵ).

riĉa	rich	fiŝo	a fish	saĝa	wise
ĉokolado	chocolate	ŝafo	a sheep	paĝo	a page
ĉapelo	a hat	freŝa	fresh	ĝardeno	a garden

THE PREFIX MAL CHANGES THE MEANING OF A WORD TO THE OPPOSITE.

nova	new	malnova	old
varma	hot	malvarma	cold
dika	thick	maldika	thin

THUS FROM THE WORDS WHICH CAME IN LESSON ONE YOU CAN FORM

malforta	weak	malbona	bad	malkontenta	dissatisfied

ESTAS CAN MEAN 'IS' OR 'ARE'.

La vorto estas longa.	The word is long.
La vortoj estas longaj.	The words are long.
La banano estas matura.	The banana is ripe.
La bananoj estas maturaj.	The bananas are ripe.

SOMETIMES ESTAS IS MORE APPROPRIATELY TRANSLATED 'THERE IS' OR 'THERE ARE'; AND WITH MI IT MEANS '(I) AM'.

Sur la tablo estas libro.	On the table there's a book.
En la sako estas pomoj.	In the bag there are some apples.
Mi estas preta.	I'm ready.

DE MEANS 'OF'; IT ALSO TRANSLATES THE ENGLISH POSSESSIVE.

la nomo de la viro	the name of the man, the man's name
la libroj de Petro	Peter's books
la adresoj de la studentoj	the students' addresses

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL: Ruĝa libro [a red book] — Ruĝaj libroj [red books]

Juna frato [a young brother] — ....

Varma vento [a hot wind] — ....

Granda bildo [a big picture] — ....

Simpla tasko [a simple task] — ....

Verda pomo [a green apple] — ....

MODEL: alta [high] — malalta [low]

bona [good] — ....

pura [clean] — ....

longa [long] — ....

juna [young] — ....

mola [soft] — ....

riĉa [rich] — ....

freŝa [fresh] — ....

MODEL: amiko [friend] — malamiko [enemy]

aperi [appear] — ....

fermi [close, shut] — ....

ĝojo [joy, gladness] — ....

Leciono 2

permesi [permit] — ....
levi [raise] — ....
vero [truth] — ....

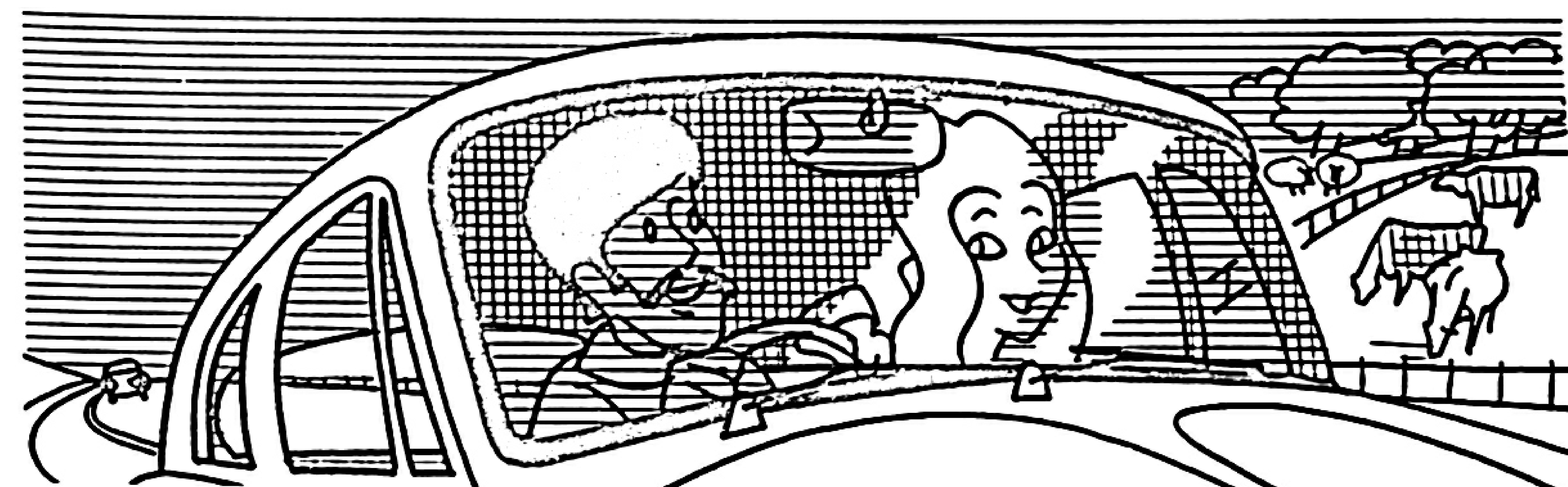
Kie [where] estas la libroj? — La libroj estas sur la tablo.
Kie estas la pomoj?
Kie estas la malgranda sako?
Kie estas la kafo?
Kie estas la ĉokolado?
Kie estas la belaj floroj?

Pattern Practice

By combining sentence elements, one from each box, you can make a large number of different sentences. Translate each sentence you create in this way.

La libroj Du ruĝaj pomoj Freŝaj fruktoj La banano La krajono de Helena [Helena's pencil]	estas	en la sako sur la tablo tie [there] sur la lito [bed] en la skatolo [box] sur la planko [floor]

La bananoj La pomoj La fruktoj sur la tablo La faboj [beans] en la ĝardeno	estas	flavaj verdaj pretaj [ready] malmolaj maturaj ankoraŭ malgrandaj

Leciono 3 En la Aŭto

H Rigardu, Petro! Jen kampo kun bovinoj.
P Jes, Helena, jen kampo kun bovinoj.
H Rigardu, rigardu! Apud la kampo kun bovinoj estas kampo kun ŝafoj. Ĉu vi vidas?
P Ne, Helena, mi ne vidas, efektive. Mi rigardas al la vojo—sed mi kredas, ke apud la kampo kun bovinoj estas kampo kun ŝafoj.
H Kaj jen apud la kampo kun ŝafoj estas arbaro. Ĉu ni povas halti? Tre plaĉus al mi sidi sub arbo kun vi. Ĉu plaĉus al vi sidi sub arbo kun mi?
P Jes, mia kara, tre plaĉus al mi sidi sub arbo kun vi, sed ne eblas halti apud la arbaro. Ni ne rajtas halti sur la aŭtovojo. Aĥ, ĉu vi vidas? Tiu idioto kredas, ke li estas la sola homo sur la vojo, ĉu ne?
H Eble...
P Apud li sidas virino. Ŝi estas bela, ĉu ne?
H Ne, ŝi ne estas bela; sed la ĉevalo estas bela.
P La ĉevalo?
H La ĉevalo en la kampo. Ĝi estas bela, sed vi ne rigardas.
P Mi rigardas al la vojo.
H Vi rigardas al la virino kun la idioto. Ĉu plaĉus al vi sidi sub arbo kun ŝi?
P Ne, Helena. Kompreneble ne plaĉus al mi

aŭto : car
kampo : field
bovino : cow
apud : next to
ŝafo : sheep
efektive : in fact
rigardas : look, am looking
vojo : road, way
kredas : believe
arbaro : wood
ni : we
povas : can
halti : stop, halt
sidi : sit
sub : beneath, under
arbo : tree
eblas : it is possible
rajtas : are allowed, have the right
aŭtovojo : motorway
aĥ : (interjection)
tiu : that (demonstr.)
idioto : idiot
li : he
sola : only, lone
homo : man, human being
ĉu ne : doesn't he, isn't she (etc.)
eble : possibly
virino : woman
ŝi : she
bela : beautiful
ĉevalo : horse
kompreneble : of course

sidi sub arbo kun ŝi. Plaĉus al mi sidi sub arbo kun vi.

H Sed vi kredas, ke ŝi estas bela.

P Vi estas pli bela. Ĉu vi estas kontenta?

H Jes, Petro, mi estas kontenta.

...

H Ho, Petro, rigardu! Jen kampo, kaj en la kampo estas bovinoj...

P Jes, Helena, en la kampo estas bovinoj.

pli : more (used to form comparatives)

Notoj — Notes

THE PRESENT TENSE ENDING OF ALL VERBS IS -AS. (It is the same for all persons of the verb.)

li dormas	he sleeps
li sidas	he sits
ŝi staras	she stands
la suno brilas	the sun shines, the sun is shining
mi kantas	I sing
vi laboras	you work
ni ridas	we laugh
ili skribas	they write

THE PERSONAL PRONOUNS ARE:

mi	I, me
vi	you
ĝi	it (pronounce 'jee')
li	he, him
ŝi	she, her
ni	we, us
ili	they, them

TO MAKE A VERB NEGATIVE, PUT NE BEFORE IT.

mi ne kantas	I am not singing, I do not sing
la suno ne brilas	the sun isn't shining
ni ne laboras	we're not working

ĈU NE? (literally 'whether not?') IS USED TO FORM QUESTION TAGS ('isn't she?', 'can't we', 'don't they?', 'wasn't I?', etc.; compare French n'est-ce pas, German nicht wahr).

Ŝi estas bela, ĉu ne?	She's beautiful, isn't she?
La bovinoj dormas, ĉu ne?	The cows are asleep, aren't they?
Li komprenas, ĉu ne?	He understands, doesn't he?

KE IS USED TO INTRODUCE THE NOUN CLAUSE AFTER A VERB OF SAYING, THINKING, BELIEVING, AND SO ON. UNLIKE ENGLISH 'THAT', IT CANNOT BE OMITTED.

Vi kredas, ke ŝi estas bela.	You think (believe) she's beautiful.
Li diras, ke ili laboras.	He says they're working.

THE INFINITIVE FORM OF THE VERB ENDS IN -I.

kanti	to sing
dormi	to sleep
ridi	to laugh
li rifuzas labori	he refuses to work
mi komencas kompreni	I'm beginning to understand
ĉu ni povas halti?	can we stop?
Plaĉus al mi sidi sub la arbo.	I'd like to sit under the tree (lit. it would please me to...)

SOME PREPOSITIONS TO NOTE.

al	to
de	of, from
apud	near, by, at
en	in
sub	under, beneath
sur	on
apud la vojo	by the road
en la kampo	in the field
al ŝi	to her

THE LETTER C (WITHOUT A CIRCUMFLEX) HAS THE SOUND 'TS'. (In English, on the other hand, c sometimes has the sound of 'k', sometimes that of 's'.)

paco	(pah-tsaw) peace
facila	(fah-tsee-lah) easy
laca	(lah-tsah) tired
dancas	(dahn-tsas) dances
sincera	sincere

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL: La suno brilas [The sun is shining]
— Ĉu la suno brilas?
[Is the sun shining?]

La birdoj kantas [The birds are singing]
— ....

La ĉevalo estas bela [The horse is beautiful]
— ....

Tiu idioto ridas [That fool is laughing]
— ....

Li estas la sola homo sur la vojo [He's the only person on the road]
— ....

Ni estas en la kamparo [We're in the country]
— ....

FILL THE GAP by selecting the appropriate pronoun.

Kie estas Helena? ... estas en la aŭto. (Ŝi)

Kie estas la aŭto? ... estas en la kamparo, sur la vojo.
Kie estas Petro? ... sidas en la aŭto, apud Helena.

Kie estas la bovinoj? ... estas en la kampo.
Kie estas la ŝafoj? ... estas en la alia kampo.
Kie estas la idioto? ... estas en la alia aŭto.
Kie estas la ĉokolado? ... estas en la skatolo.
Kie estas la virino? ... sidas apud la idioto.

MODEL: Ĉu li dancas? — Jes, li dancas. Ne, li ne dancas.
Ĉu la birdoj kantas?
— Jes, ili kantas. Ne, ili ne kantas.

Ĉu vi ridas? — ....
Ĉu la suno brilas?
— ....
Ĉu la noktoj [nights] estas longaj?
— ....
Ĉu ni rajtas halti sur la aŭtovojo?
— ....
Ĉu tiu idioto kredas, ke li estas la sola homo sur la vojo?
— ....

Ĉu mi estas prava? [Am I right?]
— Kompreneble jes. [Of course you are.]
— Efektive ne. [In fact you're not.]
— Eble.

Ĉu ŝi estas bela?
Ĉu la ĉevalo flugas?
Ĉu la suno kantas?
Ĉu la aŭto estas sur la tablo?
Ĉu la kafo estas preta?

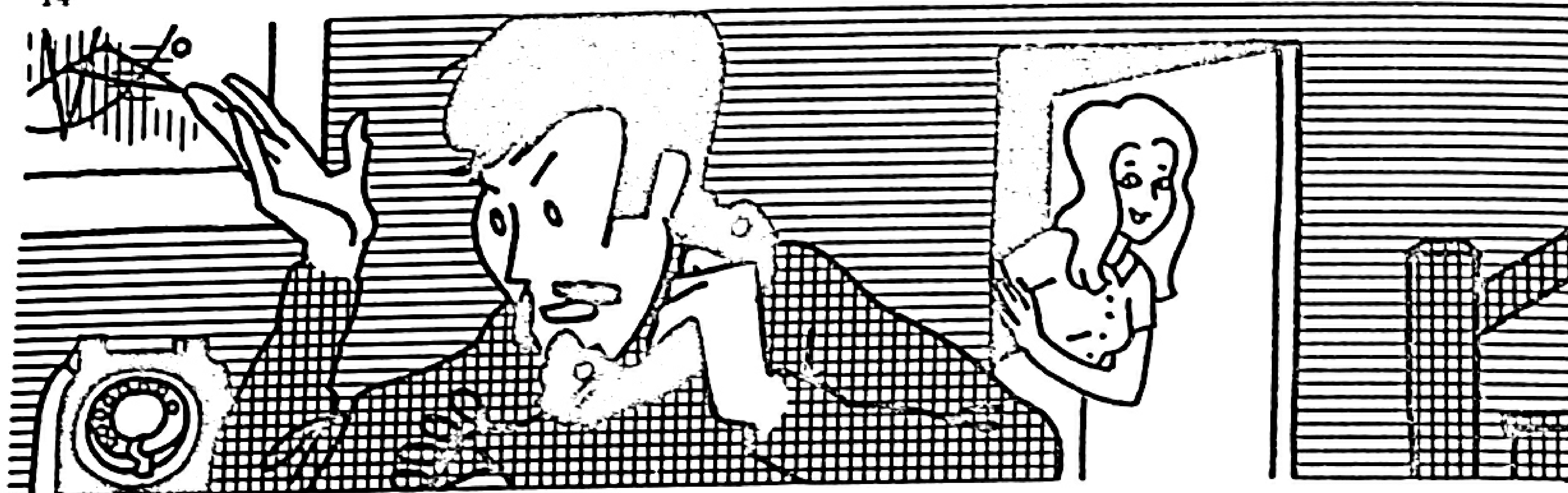
Pattern Practice

Create and translate!

Mi kredas, Li diras, Ĉu vi opinias, [Do you think, is it your opinion] Ni suspektas, Ŝi ne kredas,	ke	la ĉevalo estas bela la libroj ne estas pretaj mi estas pli bela la suno ne brilas en la aŭto sidas idioto la ŝafoj estas en la alia kampo la studentoj ne laboras en la vespero [evening]

Ni ne povas Ĉu vi povas Tre plaĉus al mi Ne eblas [it's not possible] Helena deziras Petro rifuzas La idiotoj komencas Mi rajtas	labori en la vespero sidi sub arbo flugi [fly] danci dormi en la tago [day] rigardi al la ĉevalo kanti

Mi Vi Ni Li Ili Ŝi Ĝi Petro La ĉevaloj	efektive eble kompreneble ne	laboras dancas ploras [weep, cry] ridas dormas haltas apud la arbaro sidas en la aŭto ludas [play] staras [stand] tie

Leciono 4 — Telefoni

NUMERALS

unu : one	sep : seven
du : two	ok : eight
tri : three	naŭ : nine
kvar : four	dek : ten
kvin : five	cent : a hundred
ses : six	mil : a thousand
	nul : nought, zero

P Jen la numero...ok du kvar...kvin tri ses naŭ. (Waits.) Saluton! Mi petas, ĉu mi povas paroli al Helena? —Ne, ne al baleno, al Helena. Kiu vi estas? La bestoĝardeno? Ho, pardonu, tio estas la malĝusta numero; sendube mi eraris. (Hangs up. To himself.) Jes, ok du kvar...kvin tri ses naŭ; eble mi diskis kvin tri sep naŭ. Jen, denove... ok du kvar...kvin tri ses naŭ...Saluton! Ĉu mi povas paroli al Helena? —Kial ne? Mi bedaŭras, sed ne necesas esti malĝentila... Kaj al vi, kamarado! —Mil diabloj, tio ne helpas! Eble la telefonisto povas helpi...do, cent: unu nul nul...Mi deziras paroli al mia amikino, la numero estas ok du kvar...kvin tri ses naŭ...Jes, sed la bestoĝardeno respondis. —Dankon...(Waits. Doorbell rings.) Pardonu, telefonisto, iu sonorigas ĉe la pordo. (Pause. Door opens.) Helena! Vi estas ĉi tie.

H Evidente. Saluton, Petro.

P Saluton, Helena. Mi tre ĝojas, ke vi

numero : number
paroli : speak
baleno : whale
kiu : who
bestoĝardeno : zoo
pardonu : sorry, forgive me
tio : that (demonstr. pronoun)
malĝusta : wrong
sendube : doubtless(ly)
eraris : have made a mistake
-is : (past tense ending)
diski : dial
denove : again
kial : why
bedaŭri : regret, be sorry
necesas : it is necessary
ĝentila : polite
kamarado : mate, chum
diablo : devil
helpi : help
do : so, then
deziri : wish
amikino : friend (f.)
dufoje : twice
respondi : answer
iu : somebody
sonorigi : ring (the bell)
ĉe : at
pordo : door
ĉi tie : here
evidente : obviously

ĝoji : be glad
ke : that (conj.)

venis, ĉar mi provas telefoni al vi. Momenton! Ha! telefonisto, dankon, dankon. Ĉio estas nun en ordo. (Hangs up.) Helena, mi volis paroli al vi.

H Nu, jen mi estas!

veni : come
ĉar : because
provi : try, attempt
momenton : just a second
ĉio : everything
nun : now
ordo : order
voli : want

Notoj — Notes

THE NUMBERS FROM ONE TO TEN ARE LISTED ALONGSIDE THE TEXT OF THE DIALOGUE. (Pronounce both the k and the v in kvar and kvin. Don't omit the final r in kvar. Naŭ sounds like English 'now'.)

du katoj	two cats	tri hundoj	three dogs
sep homoj	seven people	ok libroj	eight books

11 dek unu, 12 dek du,...19 dek naŭ.
20 dudek, 21 dudek unu. 99 naŭdek naŭ.
(Dek tri = 10 + 3, two words, addition;
Tridek = 3 x 10, one word, multiplication.)

100 cent, 200 ducent. (Pronounce 'tsent')
345 tricent kvardek kvin.
1000 mil. 1975 mil naŭcent sepdek kvin.

THE PAST TENSE ENDING IS -IS.

estis	was, were	vidis	saw
laboris	worked	eraris	made a mistake
ludis	played	venis	came

ALTHOUGH ENGLISH HAS SEVERAL PAST TENSES, ESPERANTO HAS ONLY THE ONE. SO -IS SOMETIMES CORRESPONDS TO 'WAS -ING', 'HAVE -ED', ETC.

mi eraris	I made a mistake, I have made a mistake
mi laboris	I worked, I was working, I have worked

SIMILARLY, -AS CORRESPONDS TO ALL THE VARIOUS ENGLISH PRESENT TENSES.

li laboras	he works, he's working, he does work
ŝi ludas	she is playing, she plays, she does play
Ĉu li venis?	Has he come? Did he come?

KIAL MEANS 'WHY?'. THE WORD FOR 'BECAUSE' IS ĈAR (pron. 'charr').

Kial vi venis?	Why have you come?
Mi venis, ĉar vi vokis.	I've come because you called.
Kial vi silentas?	Why are you keeping silent?
Ĉar la bebo dormas.	Because the baby's asleep.

Ekzercu vin!   Practise!

SAY IN ESPERANTO WORDS:

5 birdoj
8 infanoj (children)
16 ĉevaloj
70 paĝoj

3 arboj
2 seĝoj (chairs)
12 bananoj
19 jaroj (years)

Kiu numero venas post (after) 6?

Kiu numero venas antaŭ (before) 13?

Kiu numero venas inter (between) 7 kaj 9?

2 + 3 = 5   Du kaj tri (du plus tri) estas kvin.

KIOM (how many?) estas 5 + 6?

Kiom estas 4 + 9?

Kiom estas 16 + 8?

KIOM DA (how many (of)) libroj estas sur la tablo?
(Sur la tablo estas...)

Make similar questions and answers:

Kiom da	ĉevaloj bovinoj ŝafoj homoj aŭtoj	estas	en la kampo? inter la arboj? apud la pordo? sur la aŭtovojo?

Kiom da	tagoj horoj (hours) minutoj sekundoj	estas en la	semajno (week) ? monato (month) ? jaro?

Jen	blua (blue) blanka (white) bruna (brown) flava griza (grey) nigra (black) oranĝa ruĝa verda	aŭto! birdo! floro! kato! libro!

Leciono 5   Ĉe la Floristo

P Jen la butiko!

H Bone! Mi volas aĉeti planton por via patrino. Plantojn ŝi tre amas.

P Kaj ne nur plantojn. Ŝi tre amas florojn. Mia patro kutime donas al ŝi ruĝan rozon je ŝia datreveno.

H Nu! mi deziras aĉeti ankaŭ florojn.

P Kion vi deziras? Ĉu vi volas aĉeti tulipojn aŭ violojn?

H Mi tre amas ruĝajn tulipojn, sed la tulipoj en la butiko estas tro palaj. La violoj estas pli buntaj. Mi volas la grandajn violojn.

P Ĉu la tigoj estas firmaj?

H Ho jes! Kaj la folioj estas tre freŝaj. Mi deziras aĉeti grandan bukedon por via patrino. Kaj ankaŭ hiacintojn mi volas aĉeti—por <u>mia</u> patrino. Ŝi preferas hiacintojn. En la somero mi aĉetas blankajn liliojn por ŝi, kaj en la aŭtuno orajn krizantemojn.

P Via patrino havas belan bildon de floroj en la manĝoĉambro. Mi parolas pri la bildo de narcisoj.

H Belaj bildoj tre plaĉas al ŝi. Ŝi kolektas belajn bildojn, kaj precipe bildojn de floroj.

floristo : florist
butiko : shop
bone : good (lit. well)
-e : (ending of adverbs)
aĉeti : buy
planto : plant
-n : (accusative ending)
via : your
patrino : mother
ami : love
nur : only
floro : flower
mia : my
patro : father
kutime : usually
doni : give
rozo : rose
je : (preposition of indefinite meaning, here: on)
ŝia : her
datreveno : anniversary
nu : well; now
ankaŭ : also
kion : what (kio + n)
tulipo : tulip
violo : violet
tro : too, too much
pala : pale
bunta : colourful
tigo : stem
firma : firm
folio : leaf
bukedo : bunch, bouquet
hiacinto : hyacinth
preferi : prefer, like best
somero : summer
blanka : white
lilio : lily
aŭtuno : autumn
ora : golden
krizantemo : chrysanthemum
bildo : picture
manĝoĉambro : dining room
pri : about
narciso : narcissus
kolekti : collect
precipe : particularly

P Kiom kostas la hiacintoj?

H Ili ne tre kostas. Mi intencas aĉeti du bukedojn. Sed mian monon mi lasis en la aŭto. Ĉu vi havas?

kiom : how much, how many
kosti : cost
intenci : intend
mono : money
lasi : leave
havi : have

P Jen! Prenu.

H Dankon!

P Kaj ankaŭ mi intencas aĉeti florojn—por via mantelo.

mantelo : coat

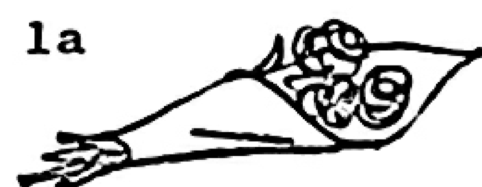
H Ho, mia kara! Vi estas tre bonkora. Do, mi donas al vi kison.

bonkora : kind (lit. good-hearted)
kiso : kiss

P Ni nepre vizitos la florbutikon denove!

nepre : certainly, without fail

H Ha, jen! La floristo jam volvis la florojn, kaj la planton.

viziti : visit
volvi : wrap

P Bone!

H Ĉu vi pagis por la floroj por mia mantelo?

pagi : pay

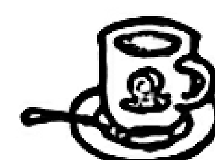
P Jes, mi pagis.

.....

P Kaj nun mi volas trinki kafon. Ĉu ankaŭ vi?

trinki : drink

H Jes.

P Do, al la kafejo!

kafejo : café

H Sed unue fiksu la florojn al mia mantelo.

P En ordo—mi fiksis ilin. Ĉu vi estas kontenta?

unue : first
fiksi : fix

H Tre kontenta, mia kara.

Notoj — Notes

CONSIDER THE SENTENCE ŜI VIDAS ('she sees'). YOU CAN ASK: KIU VIDAS? ('who sees?') AND THE ANSWER IS ŜI ('she'). ŜI IS THE SUBJECT OF THE SENTENCE, I.E. THE ONE THAT DOES THE ACTION.

BUT IT IS NOT ENOUGH TO KNOW THAT SHE SEES. WE WANT TO KNOW WHAT IS THE OBJECT (thing or person) THAT SHE SEES. THE OBJECT OF THE VERB IS MARKED BY THE ENDING N.

Ŝi vidas kiuN?	She sees whoM?
or KiuN ŝi vidas?	Who(M) does she see?
Ŝi vidas liN.	She sees hiM.
Ŝi vidas iliN.	She sees theM.
Li vokas.	He calls. (Kiu vokas? Li.)
Li vokas ŝin.	He calls her. (Vokas kiuN? ŜiN.)

Ŝi aĉetis kioN?	She's bought what?
or Kion ŝi aĉetis?	What's she bought? (Planton!)
Planton ŝi aĉetis.	
Ŝi aĉetis planton.	She's bought a plant.

(In the last example the subject, the one doing the buying, is ŝi; the object of this action is planton.)

WORD ORDER IN ESPERANTO IS FAIRLY FREE, THANKS TO THE FLEXIBILITY WHICH COMES FROM MARKING THE DIRECT OBJECT WITH -N. WE CAN PUT THE OBJECT EARLY IN THE SENTENCE FOR SPECIAL EMPHASIS, BUT YOU ALWAYS KNOW WHICH IS THE OBJECT AND WHICH IS THE SUBJECT: THE -N ON THE OBJECT IDENTIFIES IT AS SUCH.

Planton!	A plant!
Ŝi aĉetis planton.	She's bought a plant.
Planton ŝi aĉetis.	(compare) A plant is what she's bought.
Ŝi planton aĉetis.	

THE ENDING -N (often referred to as the ACCUSATIVE ending) IS ATTACHED TO PLURAL NOUNS JUST AS TO SINGULAR ONES, WHENEVER THE DIRECT OBJECT IS PLURAL.

Mia patrino amas florojn.	My mother loves flowers.
(Kion ŝi amas? Florojn!	What does she love? Flowers!)
Florojn amas mia patrino.	

NOT ONLY NOUNS, BUT ALSO PRONOUNS AND ADJECTIVES TAKE -N AS THE MARK OF THE DIRECT OBJECT.

Mi amas vin.	I love you.
Mi havas ruĝan rozon.	I have a red rose.
Li aĉetis blankajn liliojn.	He bought (some) white lilies.

IN FACT, ANY ADJECTIVE HAS TO AGREE WITH THE NOUN IT QUALIFIES: IF THE NOUN HAS THE PLURAL ENDING, -J, AND/OR THE ACCUSATIVE ENDING, -N, THEN SO MUST THE ADJECTIVE THAT GOES WITH IT.

Tio estas	blua	floro	That's a blue flower.
Ili estas	bluaJ	floroJ	They're blue flowers.
Mi vidis	bluaN	floroN	I saw a blue flower
Mi vidis	bluaJN	floroJN	I saw (some) blue flowers.

N.B. DO NOT USE THE ENDING -N

(a) FOR THE SUBJECT OF THE SENTENCE
(b) AFTER EST-. Ĝi estas floro (not floron).
(c) AFTER AL (OR ANY OTHER PREPOSITION).

Mi dankas viN.	I thank you.
or: Mi dankas AL vi.	
Li vokas niN.	He's calling us.
or: Li vokas AL ni.	

Ekzercu vin! Practise!

MODEL La folioj estas (freŝa) — La folioj estas freŝaj.

La rozoj estas (ruĝa) — ....

La lilioj estas (blanka) — ....

Ĉu la tasoj estas (pura)? — ....

La libroj ankoraŭ ne estas (preta) — ....

La butikoj estas (fermita [shut]) — ....

Mi Li Ili	manĝis [ate]	pomon kukon [cake] panon [bread]	kaj trinkis [drank]	lakton. vinon [wine]. akvon [water].

MODEL
Mia patrino amas florojn.
Kion ŝi amas?
Florojn! Florojn amas mia patrino.

Mia patrino havas bildon.
Kion ŝi havas?
....

Mia patrino vidis arbon.
Kion ŝi vidis?
....

Mia patrino trinkas teon.
Kion ŝi trinkas?
....

Mia patro aĉetis aŭton.
Kion li aĉetis?
....

Helena kolektas bildojn.
Kion ŝi kolektas?
....

Mi manĝis tri kolbasojn. [sausages]
Kion vi manĝis?
....

Ili vidis mil diablojn.
Kion ili vidis?!
....

La patrino Mia amiko Petro kaj mi Ili Ni du La studentoj	legas [is reading] studas skribas detruis [destroyed] aĉetis	libron. gazeton [newspaper]. du leterojn [two letters]. la poŝtkartojn [postcards].

La infanoj Mia patrino Mi	ludas preferas malamas	futbalon kaj tenison. kriketon. viston aŭ briĝon.

Ĉu	vi ili mi	rompis [break] viŝis [wipe] lavis [wash] vendis [sell] tuŝis [touch]	la tasojn? la telerojn [plates]? la kulerojn [spoons]? la forkojn? la tranĉilojn [knives]?

MODEL
La floristo volvis la florojn.
Kiu volvis ilin? — La floristo.
Kaj kion li volvis? — La florojn.

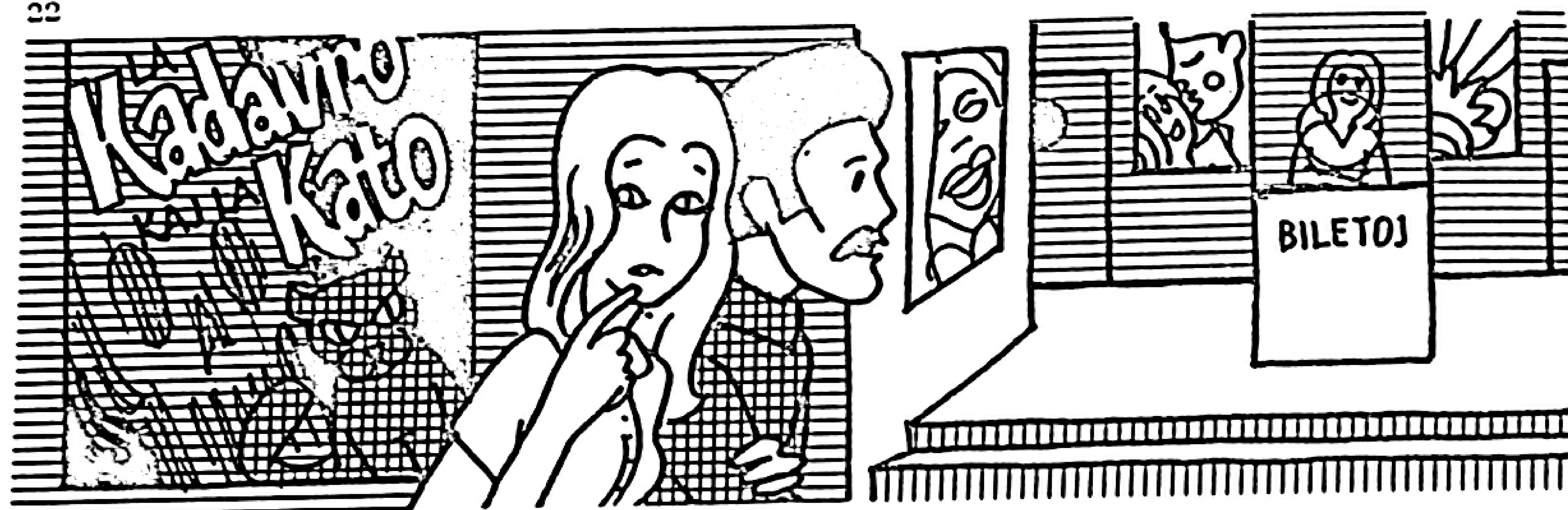
Mi vizitis mian patron.
Kiu vizitis lin? — ....
Kaj kiun vi vizitis? — ....

Mi rompis la vazon [vase].
Kiu rompis ĝin? — ....
Kaj kion vi rompis? — ....

Petro ne lernis [learn] la lecionon [lesson].
Kiu ne lernis ĝin? — ....
Kaj kion li ne lernis? — ....

Granda eksplodo [explosion] skuis [shook] la ĉambron.
Kio skuis ĝin? — ....
Kion ĝi skuis? — ....

NOTE THE INTERROGATIVE PRONOUNS KIU?, KIUN? 'WHO?' (person)
KIO?, KION? 'WHAT?' (thing).

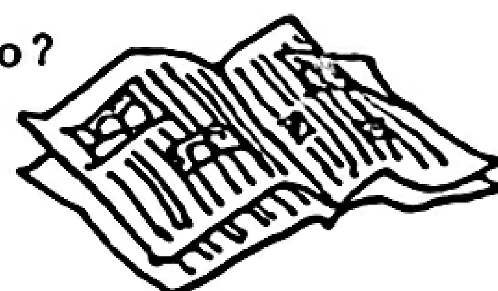
Leciono 6 — Kinejo

H Petro!

P Jes?

H Ĉu plaĉus al vi viziti la kinejon?

P Ĉu estas bona filmo en la kinejo?

H Mi rigardos la gazeton.

P Kiajn filmojn vi preferas?

H Vi jam scias—plaĉas al mi romantikaj filmoj. Sed vi preferas detektivajn kaj aventurajn filmojn.

P Kaj ankaŭ ridigajn filmojn.

H Do, mi serĉos romantikan, ridigan, detektivan, aventuran filmon!

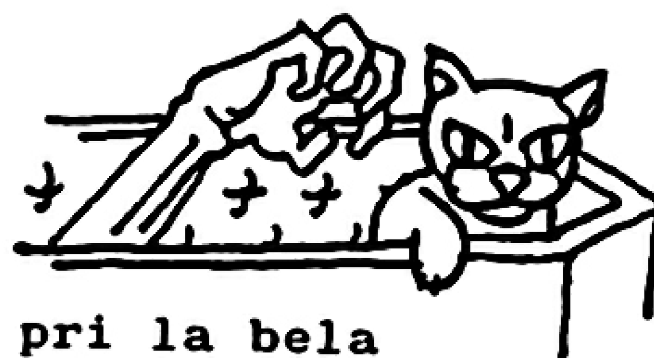
P Nun vi ŝercas!

H Sendube.

P Sed serioze—kion vi volas? Ni vidos filmon laŭ via elekto.

H Ha! jen bona filmo—ĝi vere estas komika, detektiva filmo, kaj la ĉefrolulino ĉiam havas romantikan scenon.

P Kaj la nomo de la filmo?

H "La Kadavro kaj la Kato".

P Ĉu vi rememoras la filmon pri la bela domego, en kiu loĝis multaj fantomoj—"La Mistera Arbarego"? Mi tre ridis.

kinejo	cinema
estas	(also:) there is, there are
filmo	film
gazeto	newspaper
kia	what sort of
jam	already
scii	know
romantika	romantic
detektivo	detective
aventuro	adventure
ridiga	amusing, comedy
serĉi	look for
ŝerci	joke
serioza	serious
laŭ	according to
elekto	choice
vera	true
komika	comical
ĉefrolulino	leading actress
ĉiam	always
sceno	scene
nomo	name
kadavro	corpse
kato	cat
rememori	remember, recall
domo	house
-eg-	(suffix magnifying meaning of root)

H Jes, kaj mi rememoras la viron, kiu loĝis en la aĉa dometo. Li havis ruĝan nazegon.

P Vere, li havis ruĝegan nazegon! Kaj kiam venis la monstro, li kuregis for!

kiu	who, which
loĝi	live, dwell
multaj	many
fantomo	ghost
mistero	mystery
ridi	laugh
viro	man
aĉa	wretched
-et-	(suffix diminishing meaning of root)
nazo	nose
kiam	when
monstro	monster
kuri	run
for	away

Notoj — Notes

THE FUTURE TENSE ENDING IS -OS. IT CORRESPONDS TO ENGLISH 'WILL', 'SHALL', 'BE GOING TO'.

mi estos	I shall be, I'll be	ŝi venos	she will come
li estos	he will be, he'll be	ni kantos	we'll sing, we are going to sing

Li venos, ĉu ne?	He'll come, won't he?
Ĉu vi ludos kun mi?	Are you going to play with me?

COMPARE

Mi rigardOS ĝin.	I'll look-at it.	(Future)
Mi rigardAS ĝin.	I'm looking-at it.	(Present)
Mi rigardIS ĝin.	I looked-at it.	(Past)

ESPERANTO HAS A USEFUL SYSTEM OF SUFFIXES USED TO MODIFY THE MEANING OF THE ROOT TO WHICH THEY ARE ATTACHED. THUS -ET- DIMINISHES (eta = tiny), WHILE -EG- MAGNIFIES (ega = enormous).

domo	house	dometo	cottage	domego	mansion
pluvo	rain	pluveto	drizzle	pluvego	deluge
ploras	cries, weeps	ploretas	whimpers	ploregas	howls
blua	blue	blueta	bluish	bluega	deep blue
malsana	ill, sick	malsaneta	off colour	malsanega	at death's door
libro	book	libreto	booklet	librego	tome

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL

Hieraŭ li kantis [Yesterday he sang]
Hodiaŭ li kantas [Today he sings]
Morgaŭ li kantos [Tomorrow he will sing]

VARY SIMILARLY, AND TRANSLATE

Hieraŭ mi telefonis
Hodiaŭ ....
Morgaŭ ....

Hieraŭ ni lavis la telerojn
Hodiaŭ ....
Morgaŭ ....

Hieraŭ ŝi vizitis la kinejon
Hodiaŭ ....
Morgaŭ ....

Hieraŭ la kato dormis sur la lito
Hodiaŭ ....
Morgaŭ ....

Hieraŭ vi estis malkontenta
Hodiaŭ ....
Morgaŭ ....

---

dimanĉo Sunday
lundo Monday
mardo Tuesday
merkredo Wednesday
ĵaŭdo Thursday (pronounce ĵ like 's' in 'measure', Fr. j)
vendredo Friday
sabato Saturday

Se [if] hodiaŭ estas mardo,
hieraŭ estis lundo, kaj morgaŭ estos merkredo.

Se hodiaŭ estas vendredo,
....

Se hodiaŭ estas dimanĉo,
....

Se hodiaŭ estas ĵaŭdo,
....

STRESS ALWAYS FALLS ON THE LAST SYLLABLE BUT ONE. WHICH IS THE STRESSED SYLLABLE IN THE FOLLOWING WORDS?

havas	(ha)	preferas	......
vizitos	(zi)	ankaŭ	......
iliajn	(li)	serioze	......
hieraŭ	(e)	historia	......
sabato	......	bluega	......
telerojn	......	merkredo	......
folioj	......	aŭtuno	......
romantika	......	apud	......
gazetoj	......	krizantemo	......
kiam	......	ĉefrolulinon	......

MODEL Kiam ŝi venis?—Hieraŭ; ŝi venis hieraŭ.
Kiam ŝi iros [go]?—Morgaŭ; ŝi iros morgaŭ.

Kiam vi skribis? —....................
Kiam vi telefonos?—....................
Kiam vi iros al Parizo?
—....................
Kiam vi manĝis oranĝon?
—....................
Kiam vi aĉetis florojn?
—....................
Kiam vi vizitos vian patrinon?
—....................

Kiam vi skribos vian eseon?
Kiam vi vendis la librojn?
Kiam vi respondos la leterojn?
Kiam vi vidis la filmon?

ESPERANTO WORD ORDER IS VERY MUCH MORE FLEXIBLE THAN ENGLISH. THUS

Hodiaŭ mi restas en la biblioteko. Today I am staying in the library.

HAS THREE ALTERNATIVE WORD ORDERS IN ESPERANTO, BUT ONLY ONE IN ENGLISH.

Mi hodiaŭ restas en la biblioteko. I am staying in the library today.
Mi restas hodiaŭ en la biblioteko.
Mi restas en la biblioteko hodiaŭ.

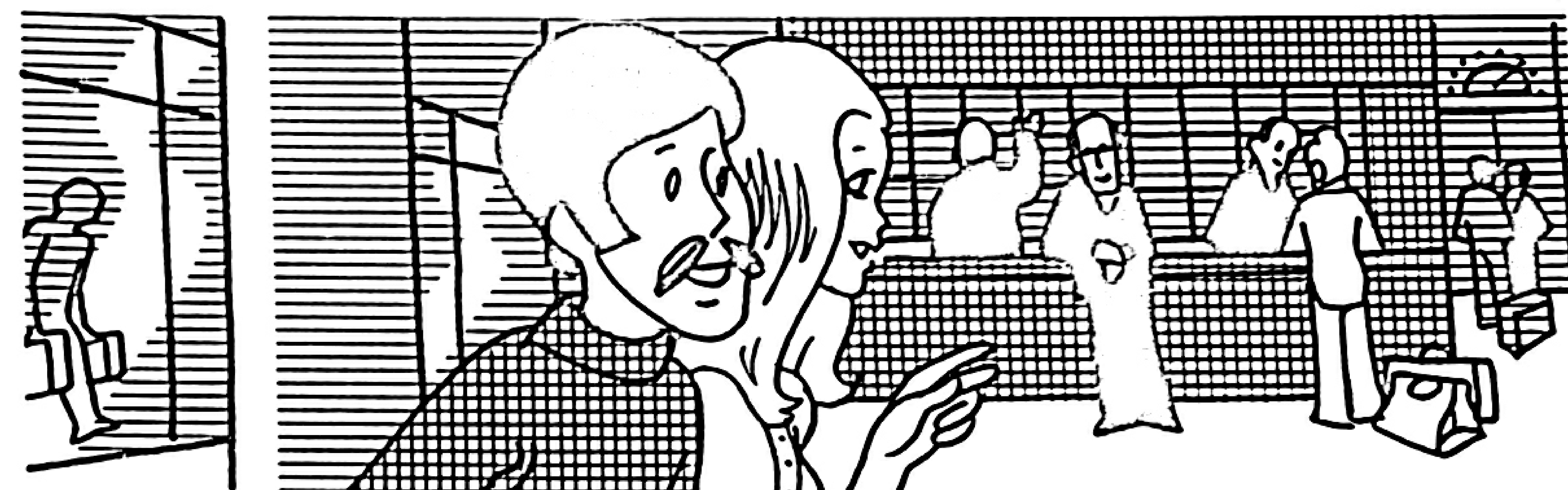
(STILL FURTHER POSSIBILITIES ARISE IF WE PUT en la biblioteko BEFORE THE VERB.)

SO THE FACT THAT A NOUN FOLLOWS THE VERB DOES NOT NECESSARILY MEAN THAT IT IS THE DIRECT OBJECT. IN THE FOLLOWING TABLE THE SUBJECT COMES AT THE END.

Plaĉas al mi	romantikaj filmoj. oranĝoj kun sukero. bestoĝardenoj.
Okazis [happened]	nenio [nothing]. subita [sudden] eksplodo. katastrofo.
Restis [remained, were left]	pomo kaj oranĝo. nur [only] du libroj. multaj kukoj. tri floroj.

Leciono 6

Kian	libron infanon katon	vi amas?	— Puran. — Bonan. — Malgrandan.
Kiajn	librojn infanojn katojn	vi amas?	— Purajn. — Bonajn. — Malgrandajn.

Leciono 7 Ĉe la Hotelo

H Petro, ĉu tiu hotelo estas bona?

P Ne, Helena, tiu hotelo ne estas tre bona. Sed ĉi tiu hotelo estas bonega. Mi vespermanĝis ĉi tie antaŭ tri monatoj kun mia familio.

H Ĉu plaĉus al vi veni kun mi por rezervi ĉambron en ĉi tiu hotelo?

P Helena, vi ŝercas! Kion vi volas diri?

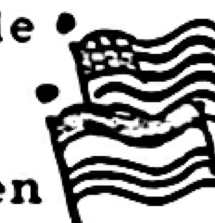
H Ho! Petro, vi miskomprenis min! Mi ne volas rezervi ĉambron por ni, kompreneble.

P Do por kiu?

H Hieraŭ mia patrino ricevis leteron de mia onklo...

P Vi havas du onklojn, ĉu ne? Ĉu la letero venis de tiu, kiu loĝas en Usono, aŭ de tiu, kiu loĝas en Francujo?

H Ĝi venis de tiu mia onklo, kiu loĝas en Usono, kaj li alvenos post du semajnoj en Anglujo. Kompreneble, li vizitos nin, sed li restos en hotelo, ĉar nia domo estas jam plena.

P Ni rezervos la ĉambron nun. Kiom da noktoj via onklo volas resti? Ĉu vi scias, kion li skribis pri tio?

H Li restos ĉi tie kvar noktojn.

P Bone, mi venos kun vi por paroli al la estro de la hotelo.

.....

hotelo	hotel
ĉi tiu	this
vespermanĝi	dine (lit. evening-eat)
antaŭ tri monatoj	three months ago (lit. before three months)
familio	family
por ...-i	in order to, to
rezervi	reserve, book
ĉambro	room
voli diri	mean (lit. want to say)
mis-	mis-
hieraŭ	yesterday
ricevi	receive
letero	letter
de	of, from
onklo	uncle
tiu,kiu	the one who
Usono	the United States
Francujo	France
alveni	arrive (al + veni)
post du semajnoj	in two weeks time (lit. after two weeks)
Anglujo	England
resti	stay
plena	full
kiom da	how many
estro	boss, manager

H Bonan matenon!

ESTRO Bonan matenon, fraŭlino.

H Ĉu vi havas liberan ĉambron? Mi volas rezervi ĉambron kun bano por mia onklo, kiu venos post du semajnoj kaj restos kvar noktojn. Kiom tio kostos?

E Kvin pundojn por unu nokto, fraŭlino.

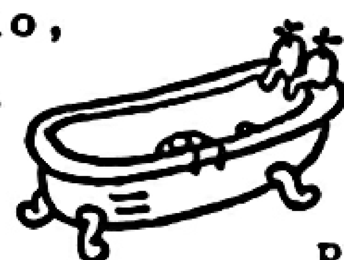
H Do, la nomo estas sinjoro Frank Braŭn. Mia patrino konfirmos tion al vi per letero. Bone, dankon sinjoro.

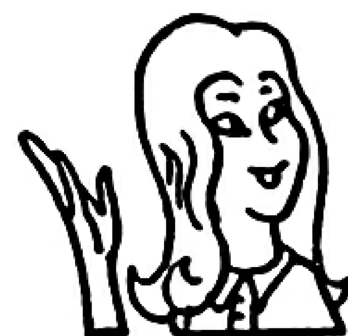
E Dankon, fraŭlino

H Ĝis revido.

E Ĝis revido, fraŭlino.

fraŭlino : Miss
libera : free
bano : bath
pundo : pound (£)
sinjoro : Mr
konfirmi : confirm
ĝis revido : goodbye (lit. until again-seeing)

Notoj — Notes

KIO 'WHAT'; TIO 'THAT (as a whole)'.

Kio estas tio?	What's that?

KIU 'WHICH (one)'; TIU 'THAT (one)'—I.E. WHICH/THAT PARTICULAR THING OR PERSON AS DISTINCT FROM OTHERS.

Kiun pomon vi preferas?	Which apple do you prefer?
Mi elektis tiun.	I've chosen that one.
Mi malamas tiun viron.	I hate that man.
Kiun libron vi legas?	Which book are you reading?
Mi uzos tiun plumon.	I'll use that pen.

KIU, STANDING ALONE, AND MEANING 'WHO' (lessons 4,5), CAN BE CONSIDERED SHORT FOR KIU PERSONO.

Kiu (persono) parolas?	Who's speaking?

TO EXPRESS THE MEANING 'THIS' RATHER THAN 'THAT', WE ADD THE PARTICLE ĈI (thus ĉi tiu 'this, this one'). ĈI BEFORE (or after) ANY TI-WORD BRINGS IT NEAR.

tie	there, in that place	ĉi tie	here, in this place
tio	that, that thing	ĉi tio	this, this thing
tiu	that one	ĉi tiu	this one

TIUJ 'THOSE'; ĈI TIUJ 'THESE'. (Pronounce TEE-ooy, as in '(I can) see (y)ou ea(ting)'.)

tiuj viroj	those men
ĉi tiuj viroj	these men
Mi legis tiujn librojn.	I've read those books.

TO FORM THE POSSESSIVE ADJECTIVES, WE SIMPLY ADD THE ADJECTIVE ENDING -A TO THE PRONOUN. THE WORD FOR 'I' IS MI; SO 'MY' OR 'MINE' IS MIA.

(ni	we)	nia	our, ours
(vi	you)	via	your, yours
(li	he)	lia	his
(ŝi	she)	ŝia	her, hers
(ĝi	it)	ĝia	its
(ili	they)	ilia	their, theirs

THESE WORDS TAKE -J AND -N ENDINGS JUST LIKE OTHER ADJECTIVES. (But note that the article, la, and the numerals do not: they are invariable.)

miaj mapoj	my maps
viaj amikoj	your friends
lian domon	his house (accusative)
ŝiajn fratojn	her brothers (accusative)

Ekzercu vin! — Practise!

Kion	vi li	vidis? manĝis? tuŝis? aĉetis? havas?	— Pomon! — Kukon! — Kolbason! — Kvar tomatojn! — Freŝan panon!

Kiun	libron poŝtkarton leteron eseon [essay]	Petro li kaj ŝi vi ni du la viroj Helena via onklo s-ro Braŭn [Mr]	legis? elektis? vendis? studis? preferas? analizos? [analyse] trovis [found] en la ĝardeno?
Kiujn	librojn poŝtkartojn leterojn gazetojn		

MODEL Mia patro vespermanĝis en tiu hotelo.

—Kie? —En tiu hotelo.

—Kiu? —Mia patro.

Sinjoro Braŭn restos kvar noktojn en ĉi tiu urbo [town].

—Kie? —..............

—Kiu? —..............

Mia amiko estas en Usono.

—Kie? —..............

—Kiu? —..............

Tiu idioto sidas sub la tablo.

—Kiu? —..............

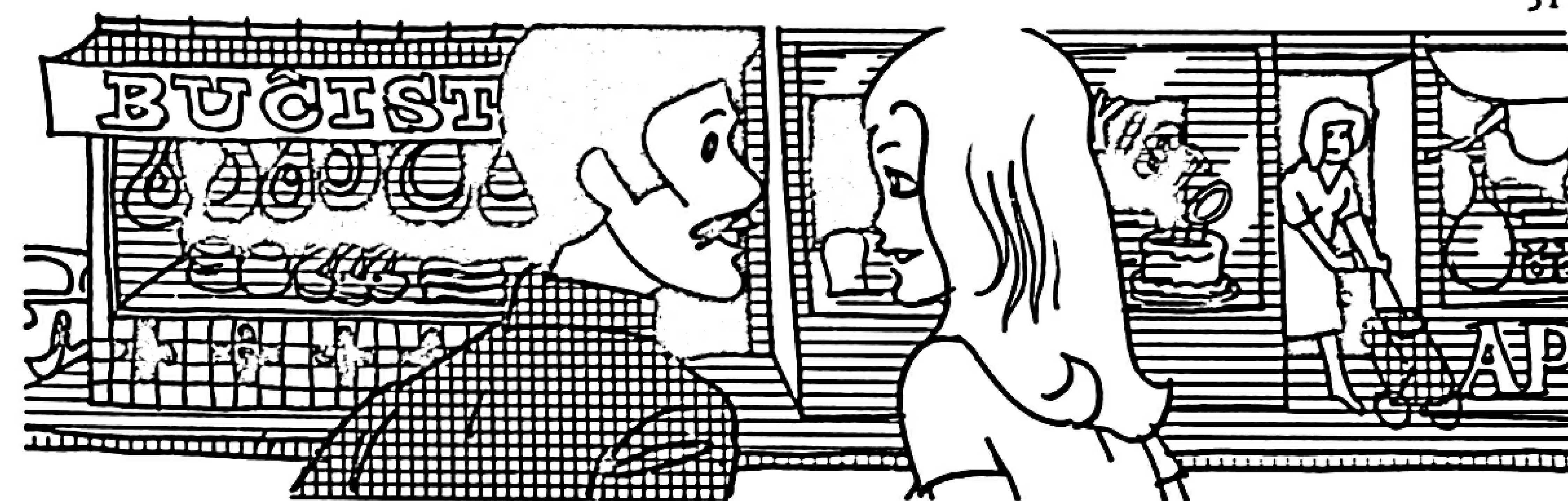
—Kie? —..............

Tri katoj La birdoj Simio [a monkey]	saltis [leapt] kuris [ran]	de [from]	la alta arbo. branĉo al branĉo. unu flanko al la alia [one side to the other].

La rivero [river] Multaj riveroj Tiu rivereto Rejno [the Rhine]	fluas [flows]	de	Svislando [Switzerland] la montoj [mountains]	al	la maro [sea]. Rotterdam. la valo [valley].

RESPONDU!

Kiu vi estas?
Kie vi loĝas?
Kion vi legas?
Kiun vi amas?
Kiom da fratoj vi havas?

Leciono 8 — La Butikoj

H Saluton, Petro. Vi staras kiel statuo; kion vi faras?

P Mi provas memori liston. Mia patrino malsanas, kaj ŝi petis min iri al la butikoj por ŝi. Ŝi donis al mi grandan liston, sed mi lasis ĝin hejme.

H Kion vi devas ankoraŭ aĉeti?

P Jen la problemo, Helena. Mi forgesis ion, sed mi ne povas memori, kion mi forgesis.

H Eble mi povos helpi vin. Mi esperas, ke la malsano de via patrino ne estas grava.

P Vere, mi kredas ke ne. Sed ŝi certe estas tro laca por veni al la butikoj. Mi jam iris al la apoteko por aĉeti la medikamenton, kiun la kuracisto preskribis por ŝi; kaj mi aĉetis panon ĉe la bakisto kaj kolbasojn ĉe la buĉisto.

H Ĉu ŝi petis vin aĉeti ion ĉe la laktisto? Ekzemple, lakton, buteron, aŭ fromaĝon?

P Ne, la laktisto portas lakton al la domo, kaj mi trovis buteron en la memserva vendejo.

H Kaj mi scias, ke via familio ne ŝatas fromaĝon. Ĉu eble ŝi bezonas skribpaperon kaj kovertojn?

P Ne—sed mi mem bezonas novan skribilon, ĉar mi perdis mian plumon. Poŝtmarkojn mi jam aĉetis. Kaj mi jam iris ankaŭ al

stari	stand
kiel	as, like
statuo	statue
fari	do, make
memori	remember
listo	list
malsani	be ill
iri	go
hejme	at home
devi	have to, must
ankoraŭ	still
problemo	problem
forgesi	forget
io	something
povi	be able, can
esperi	hope
malsano	illness
grava	serious, important
kredas ke ne	don't think so (lit. believe that not)
laca	tired
apoteko	chemist's
medikamento	medicine
kiun	which (kiu + n)
kuracisto	doctor
preskribi	prescribe
pano	bread
baki	bake
kolbaso	sausage
buĉi	butcher
ekzemple	for instance
butero	butter
fromaĝo	cheese
porti	carry, bring
trovi	find
memserva	self-service
ŝati	like
bezoni	need
skribpapero	writing-paper
koverto	envelope
mem	myself, yourself, etc.
skribilo	writing instrument
perdi	lose
plumo	pen; feather
poŝtmarko	postage stamp

la legomisto.

H Apud la placo estas nova butiko, kie oni vendas modajn vestojn—ĉu vi vidis ĝin? Venu rigardi!

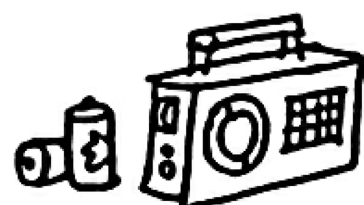
P Poste, Helena. Mi vere estas idioto, ke mi forgesis kunporti la liston, kiun panjo kompilis...

P ...Ha! Jen!

H Ej, Petro, kio estas al vi?

P Baterio! Baterion ŝi bezonas por la radio, ĉar la malnova baterio ne plu funkcias.

H Do vi solvis la problemon! Vi povas aĉeti baterion ĉe la ... elektristo.

legomo	vegetable
legomisto	greengrocer
placo	square
kie	where
oni	they, one, people (Fr. on)
vendi	sell
vendejo	shop, store
modo	fashion
vesto	garment
poste	afterwards
kunporti	bring
panjo	Mum
kompili	compile
ej	(interjection)
kio estas al vi	what's the matter (lit. what is to you)
baterio	battery
radio	radio
ne plu	no longer
funkcii	function, work
solvi	solve
elektro	electricity

Notoj — Notes

THE INFINITIVE FORM OF THE VERB, AS WE SAW EARLIER, ENDS IN -I. IT IS USED IN CONSTRUCTIONS LIKE THESE:

Mi devas iri.	I must go.
Mi ne povas memori.	I can't remember.
Mi volas diri al vi la veron.	I want to tell you the truth, I mean to tell you the truth.
Kion vi devas aĉeti?	What must you buy? What have you got to buy?
Ŝi petis min respondi.	She asked me to reply.
Ĉu vi ŝatas ludi?	Do you like playing? Do you like to play?

POR PLUS THE INFINITIVE USUALLY CORRESPONDS TO ENGLISH 'IN ORDER TO', 'SO AS TO'.

Ni manĝas por vivi.	We eat in order to live.
Ili bezonas monon por aĉeti panon.	They need money (in order) to buy bread, so as to buy bread.
Mi akceptis, por plaĉi al ili.	I accepted, so as to please them.

NOTE ALSO:

Li estas tro fiera por obei.	He's too proud to obey.
Ili havis nenion por manĝi.	They had nothing to eat.

THE PRONOUN ONI (the indefinite pronoun) MEANS 'PEOPLE, PEOPLE IN GENERAL, THEY, YOU' (French on, German man).

Kion oni pensas?	What do people think?
Ŝteletiston oni batas, Ŝtelegiston oni ŝatas.	A pilferer, people beat; a grand larcenist, they have a high regard for. (Esperanto proverb)

THE SUFFIX -IST- IS USED, AS IN ENGLISH BUT MUCH MORE FREELY, TO FORM NAMES OF PEOPLE WHO ARE REGULARLY ENGAGED IN SOME ACTIVITY.

tajpi	to type	tajpisto	a typist
labori	to work	laboristo	a worker
juĝi	to judge (pr. YOO-jee)	juĝisto	a judge
rabi	to rob	rabisto	a robber
kuraci	to treat the sick	kuracisto	a doctor
legomo	a vegetable	legomisto	a greengrocer
gitaro	a guitar	gitaristo	a guitarist

THE SUFFIX -IL- MEANS 'THE TOOL OR INSTRUMENT BY WHICH SOMETHING IS DONE'.

tranĉi	to cut, to slice	tranĉilo	a knife
kudri	to sew	kudrilo	a needle
haki	to chop	hakilo	a chopper, an axe

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL (Haki) Oni hakas per hakilo. [One chops with an axe.]

(kudri) ....
[One sews with a needle.]

(tranĉi) ....
[One cuts with a knife.]

(fajfi) ....
[One whistles with a whistle.]

(segi). ....
[One saws with a saw.]

(fosi). ....
[One digs with a spade.]

(ludi). ....
[One plays with a toy.]

(skribi) ....
[....................]

Per kio oni tranĉas? (Per tranĉilo!)
Per kio oni segas?
Per kio oni fosas?
Per kio oni skribas?

Leciono 8

Per kio oni kudras?
Per kio oni gladas? [iron clothes]
Per kio oni viŝas?
Per kio oni fajlas? [file down]
Per kio oni kombas? [comb]

MODEL

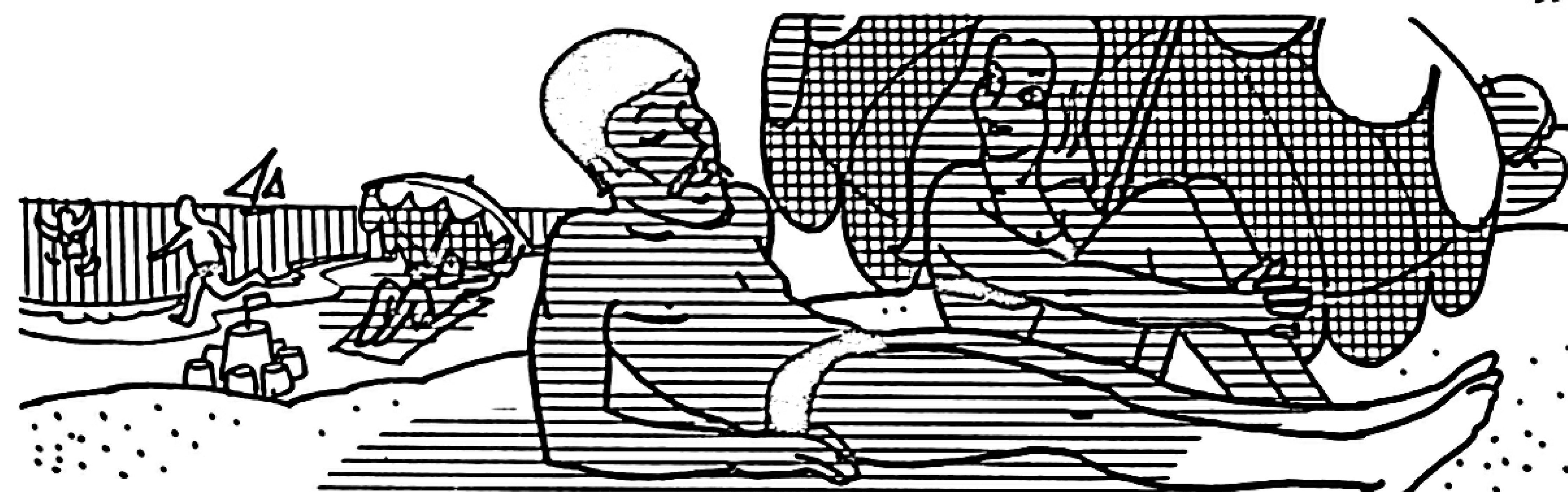
boto [boot, root bot]
—botisto [a bootmaker]
baki [bake, root bak]
—bakisto [a baker]

ĝardeno [garden]
—............[a gardener]
instrui [teach]
—............[a teacher]
dento [tooth]
—............[a dentist]
floro [flower]
—............[a florist]

TRANSLATE ĉapelisto
kantisto
vendisto
fruktisto
ĉevalisto
elektristo
laktisto
ŝafisto

Petro Mi Ili Via patrino	povas devas volas rifuzas ŝatas	kanti labori diligente baki panon viziti la dentiston uzi hakilon

Helena La bakisto Neniu [no-one] Via frato	vendis donis sendis [sent]	al mi al li al Petro al ili	interesan libron du panojn [loaves] fosilon malnovan gitaron ĉokoladon

Leciono 9 La Marbordo

H Petro, ĉu vi ŝatas la marbordon?
P Jes, Helena, mi tre ŝatas la marbordon.
H Ĉu plaĉas al vi naĝi?
P Jes, Helena, plaĉas al mi naĝi; sed ne nun—eble baldaŭ.
H Ĉu vi ŝatus esplori la strandon? Serĉi konkojn?
P Ne, Helena, mi ne ŝatus esplori la strandon. Mi volas kuŝi sur la sablo en la sunbrilo.
H Sed Petro, ĉie vi povus kuŝi en la sunbrilo.
P Ne, Helena, tio ne estas tute ĝusta. Sur la strato mi ne povus kuŝi en la sunbrilo. Preskaŭ nenie mi povus kuŝi en la sunbrilo.
H Ankaŭ tio ne estas tute ĝusta. En la ĝardeno vi povus kuŝi en la sunbrilo, en la kamparo vi povus kuŝi en la sunbrilo.
P Jes, Helena, sed mi ne estas en la ĝardeno, kaj mi ne estas en la kamparo, mi estas ĉi tie; kaj ĝuste ĉi tie, sur la sablo en la sunbrilo mi deziras kuŝi.
...(Pause.)...
H Petro, ĉu vi dormas?
P Ne, Helena, mi ne dormas.
H Ĉu vi aŭdas la mevojn?
P Kompreneble mi aŭdas la mevojn. (Pause.)

marbordo : seaside
naĝi : swim
baldaŭ : soon
esplori : explore
strando : beach, shore
konko : shell
kuŝi : lie
sablo : sand
sunbrilo : sunshine
ĉie : everywhere
ĝusta : right
strato : street
preskaŭ : almost
nenie : nowhere
ĝardeno : garden
kamparo : country
dormi : sleep
aŭdi : hear
mevo : seagull

H Ĉu vi volas naĝi nun?

P Ankoraŭ ne.

H Ankoraŭ ne! Vi neniam volas fari ion!

P Kaj vi ĉiam volas fari ion. Mi ne intencas naĝi nun.

H Ĉu iam vi intencos?

P Mi jam diris al vi, ke mia intenco estas baldaŭ naĝi.

H Sed baldaŭ ni devos iri. Se mi restos tro longe for de la hejmo, mia patrino plendos.

P Peston al via patrino! (Silence.) Helena!

H Jes?

P Ĉu mi ofendis vin?

H Jes.

P Mi bedaŭras. Tio ne estis intenca.

H Vi tamen ofendis min.

P Sed ne intence. Pardonu min.

H Nu, Petro, mi kredas, ke vi ne intencis ofendi min, kaj mi pardonos vin, se...vi tuj naĝos kun mi.

P (Resigned) Do, bone, ni naĝu...

ankoraŭ	still
ankoraŭ ne	not yet
neniam	never
ion	anything (io + n)
ĉiam	always
intenci	intend
iam	sometime, ever
longa	long
hejmo	home
plendi	complain
pesto	plague, pestilence
ofendi	offend
tamen	nevertheless
se	if
tuj	immediately
ni naĝu	let's swim

Notoj — Notes

WE HAVE ALREADY ENCOUNTERED THE WORDS NUN 'NOW', HIERAŬ 'YESTERDAY', HODIAŬ 'TODAY', MORGAŬ 'TOMORROW' AND JAN 'ALREADY'. SINCE THEY SHOW THE TIME WHEN AN ACTION OCCURS, THEY ARE KNOWN AS ADVERBS OF TIME. HERE ARE SOME MORE:

ĉiam	always (at every time)
tiam	then (at that time)
kiam	when (at what time)
iam	once, sometime (at some time)
neniam	never (at no time)

AS YOU CAN SEE, THESE WORDS FORM A SET: A DEMONSTRATIVE BEGINNING TI-, A RELATIVE AND INTERROGATIVE BEGINNING KI-, AN INDEFINITE BEGINNING I-, A NEGATIVE BEGINNING NENI-, AND ITS OPPOSITE BEGINNING ĈI-. THEY FORM A SET OF SO-CALLED CORRELATIVES, RELATED IN MEANING AND FORM IN A REGULAR PATTERN. THIS SET IS PARALLEL TO SEVERAL OTHER SIMILAR SETS OF CORRELATIVES.

(pronouns/adjectives)

ĉiu	everyone, every, each
tiu	that one, that
kiu	which one, who, which
iu	someone, some
neniu	no-one

(adverbs of place)

ĉie	everywhere
tie	there
kie	where
ie	somewhere
nenie	nowhere

(Be careful to place the stress correctly on the i of all these words.)

THE ENDING -U IS USED TO FORM THE IMPERATIVE OF A VERB (expressing a wish or command).

Legu!	Read!
Skribu!	Write!
Naĝu!	Swim!

IT CAN ALSO BE USED WITH A FIRST OR THIRD PERSON SUBJECT.

Ni naĝu!	Let's swim!
Ili venu!	Let them come!

THE VERB ENDING -US IS USED TO FORM THE CONDITIONAL (the 'would/should' form).

Ĉu plaĉus al vi elekti? / Ĉu vi ŝatus elekti?	Would you like to choose?
Mi preferus dormi.	I should prefer to sleep.

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL

Ĉu plaĉas al vi naĝi?
—Jes, mi naĝas ofte [often].
—Do, bone, ni naĝu. [Well, OK, let's swim.]

Ĉu plaĉas al vi danci?
—......................
—......................

Ĉu plaĉas al vi kanti?
—......................
—......................

Ĉu plaĉas al vi kuŝi en la sunbrilo?
—......................
—......................

Ĉu plaĉas al vi skribi leterojn?
—......................
—......................

Ĉu vi ŝatas ludi gitaron?
—......................
—......................

Ĉu vi ŝatas studi astrologion?
—......................
—......................

VARIANT Ĉu plaĉas al vi naĝi?
—Ne, mi neniam naĝas.
—Do, bone, ni ne naĝu.

TRANSLATE
Cut the meat!
Write your essay!
Buy (some) bread!
Speak to me!
Don't make-a-mistake!
Don't forget the milk!
Pour-out [verŝ-] the coffee!
Reply, please [mi petas]!

REVISE VERB ENDINGS AND TRANSLATE		
	am-	-as (present)
	est-	-is (past)
	respond-	-os (future)
	labor-	-i (infinitive)
	skrib-	-us (conditional)
		-u (imperative)

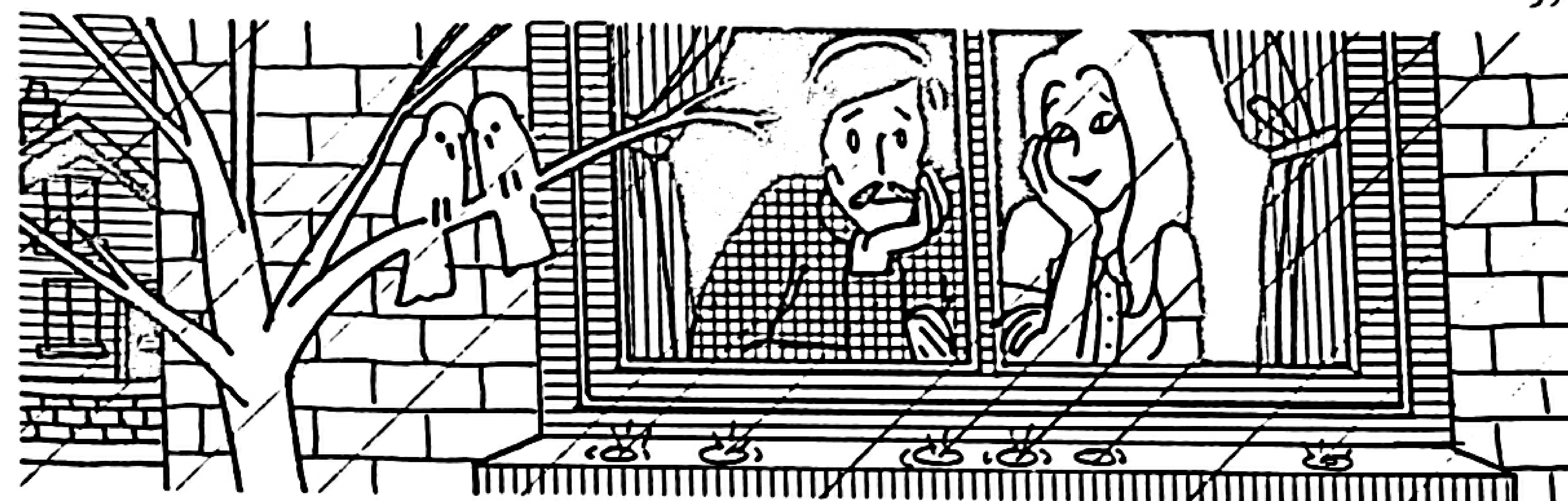
(You can apply this exercise to every verb you have learnt. All verbs in Esperanto are fully regular.)

Using appropriate parts of telefoni [to telephone], translate:

I will telephone tomorrow.
He rang yesterday.
She always phones.
(Don't write,) phone!
You can call now.
Must I phone today?
Did someone ring?

Construct similar sentences using

skribi
respondi
viziti
sendi poŝtkarton

Leciono 10 Vetero

P Pluvas.
H Jes, pluvas, kaj ŝajnas, ke estas malvarme.
P Ni ne povas fari ekskurson hodiaŭ. Ni devas resti en la domo.
H Mi ne volas resti en la domo.
P Kion vi volas fari?
H Mi ne scias. Kion vi volas fari?
P Mi volas fari nenion.
H Vi neniam volas fari ion.
P Helena, mia kara, en la domo estas varme kaj seke; ekstere estas malvarme kaj malseke.
H Eble la pluvo baldaŭ ĉesos.
P Eĉ se la pluvo ĉesos, la vento restos malvarma. La vetero estas malagrabla, kaj ne utilas iri al la marbordo aŭ al la kamparo.
H Jes, la vetero estas malagrabla; pluvas; kaj malvarma vento blovas. Kion fari, do?
P Ŝajnas al mi, ke vi kaj mi povus esti kontentaj kune en la domo.
H Baldaŭ revenos mia patrino.
P Peston al—
H Kion vi diras?
P —la vetero!
H Ne restas multaj feriaj tagoj. Ni devas fari ion.
P Do, kion vi volas fari?

pluvas	it's raining
ŝajnas	it seems
varma	warm, hot
ekskurso	excursion, outing, trip
hodiaŭ	today
nenio	nothing
seka	dry
ekstere	outside
ĉesi	cease, stop
eĉ	even
vento	wind
vetero	weather
agrabla	pleasant
utila	useful
ne utilas	it's no use
blovi	blow
kune	together (kun + e)
reveni	return (re + veni)
ferio	holiday
tago	day

H Mi ne scias. Kion vi volas fari?
P Mi ne scias.
H Rigardu! La pluvo preskaŭ ĉesis. Jen kaj jen la ĉielo estas blua.
P Vi estas optimisto, mia kara. Vi vidas kelkajn bluajn punktojn en la ĉielo, sed ne la multajn grizajn nubojn.
H Kaj vi estas pesimisto. Vi vidas kelkajn grizajn nubojn, sed ne la grandajn bluajn spacojn.
P Ankoraŭ pluvas.
H Jes, ankoraŭ pluvas ĉi tie, sed eble en aliaj lokoj jam ĉesis la pluvo.
P Ĉu plaĉus al vi serĉi tian lokon?
H Ho jes, ni serĉu!
P (Resigned) Do, bone, ni serĉu!

jen kaj jen : here and there, now and again
ĉielo : sky
blua : blue
kelkaj : a few
punkto : dot, spot, point
griza : grey
nubo : cloud
spaco : space
loko : place
tia : such

Notoj — Notes

IMPERSONAL VERBS HAVE NO SUBJECT. (They include the 'weather' verbs. English 'it' is not translated.)

Pluvas.	It's raining.
Neĝas.	It's snowing.
Frostas.	It's freezing.
Ne gravas.	It doesn't matter.
Ŝajnas, ke...	It seems that...

(Pronounce ŝajn- like English 'shine'.)

IN IMPERSONAL EXPRESSIONS LIKE THE FOLLOWING, NOTE THE -E ENDING.

Estas varme.	It's hot.
Estas strange, ke...	It's odd that...
Estas oportune, loĝi en la urbo. / Oportune estas, loĝi en la urbo.	It's convenient to live in town. / Living in town's convenient.
Ne estas utile, / Ne utilas } iri al la maro.	It's no use going to the sea.

THE USUAL FUNCTION OF -E, THOUGH, IS TO FORM ADVERBS, PARTICULARLY ADVERBS OF MANNER.

bele	beautifully
simple	simply
bone	well
malrapide	slowly

-E CAN ALSO BE ATTACHED TO PREPOSITIONS, ETC.

kune	together ('with-ly')
sube	underneath
apude	nearby, somewhere near

FURTHER SETS OF CORRELATIVES:

ĉio	everything
tio	that (Lessons 1, 4)
kio	what (" ")
io	something
nenio	nothing
ĉia	every kind of
tia	that kind of, such a
kia	what kind of
ia	some kind of
nenia	no kind of, no

Ekzercu vin! — Practise!

Ŝajnas al mi, ke	vi eraras. ĉio estas en ordo. li forgesis ion. ili faris nenion.

Estas Estis	malvarme seke terure [frightful]	en la ĝardeno. ekster la domo [outside the house].

MODEL Johano estas sincera.
—Jes, li parolas sincere [sincerely].

Johano estas interesa.
—.....................

Johano estas honesta.
—.....................

Johano estas komplika [complicated].
—.....................

Johano estas kolera [angry].
—.....................

Johano estas kuraĝa [brave, courageous].
—.....................

Johano estas tre saĝa.
—.....................

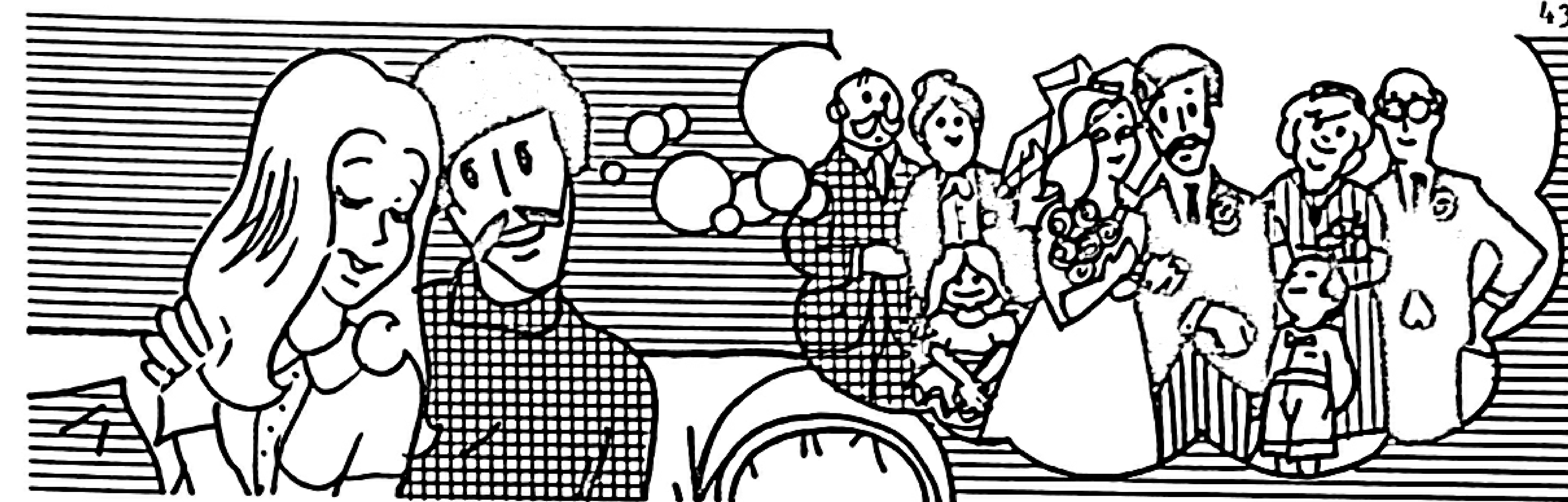
VARIANT Johano estas sincera.
—Sed li ne parolas sincere!

From dolĉa [sweet], klara [clear], laŭta [loud], rapida [quick], subita [sudden], absoluta, serioza form 'sweetly' ...., 'clearly' ...., 'loudly' ...., 'quickly' ...., 'suddenly' ...., 'absolutely' ...., 'seriously' ....

From		form	
dolĉa	[sweet],	'sweetly'	....
klara	[clear]	'clearly'	....
laŭta	[loud]	'loudly'	....
rapida	[quick]	'quickly'	....
subita	[sudden]	'suddenly'	....
absoluta		'absolutely'	....
serioza		'seriously'	....

Use the adverbs so formed in sentences of your own devising.

Li Ŝi	ofte ĉiam neniam malofte	respondas parolas skribas	rapide. klare. sincere. komplike. tuj.

Leciono 11 La Familio

P Sed, kara mia, kion diros viaj gepatroj? Ĉu vi opinias, ke ili kontraŭstaros nian geedziĝon?

H Kompreneble ne. Kia ideo! Miaj gepatroj tre ŝatas vin, kaj ankaŭ mia frato.

P Ĉu vere?

H Jes, certe. Sed kion diros via familio? Mi dubas, ĉu mi plaĉas al via fratino.

P Kompreneble vi plaĉas al mia fratino. Ŝi vere ŝatas vin.

H Kaj viaj gepatroj? Ĉu plaĉos al ili havi bofilinon?

P Tute certe. Kaj ili estus tre kontentaj esti geavoj. Nepo aŭ nepino tre plaĉus al ili.

H Estas tro frue por paroli pri idoj, ĉu ne?

P Jes, vi pravas. Tamen mi deziras infanojn; ĉu ne ankaŭ vi same?

H Ho jes, mi tre amas infanojn.

P Ĉu vi volas, ke la geedziĝa ceremonio okazu en preĝejo?

H Certe jes, en preĝejo, kun multaj gastoj—geonkloj, gekuzoj, genevoj—la tuta familio.

P Ni devas decidi la daton de la ceremonio. Kiam ĝi estu?

H Nu, supozeble, post nia vizito al la kongreso.

gepatroj : parents (ge + patroj)
opinii : opine, think
kontraŭstari : oppose (lit. stand against)
geedziĝo : marriage
kia ideo : what an idea
frato : brother
dubi : doubt
fratino : sister (frato + ino)
bofilino : daughter-in-law
filo : son
avo : grandfather
geavoj : grandparents
nepo : grandson
frua : early
paroli : speak
ido : offspring
prava : right, justified
infano : child
sama : same
ceremonio : ceremony
okazi : happen, take place
preĝejo : church
gasto : guest
kuzo : cousin
ge- : (prefix denoting both sexes together)
nevo : nephew
decidi : decide
dato : date
supozeble : presumably
kongreso : congress

P Sed kial post ĝi—kial ne antaŭ la kongreso? Se ni aliĝos al la kongreso kiel geedza paro, la kotizo estos malpli alta. Ni povos ŝpari.

H Kia penso! kia homo!

P Helena, mia kara, ne koleru. Tio estis nur sugesto. La mono ne gravas. Temas nur pri tio, ke mi volas edziĝi al vi kiel eble plej baldaŭ.

aliĝi	join, enrol
geedza paro	married couple
kotizo	subscription, fee
malpli	less
alta	high
ŝpari	save (money)
penso	thought
koleri	be angry
nur	only
sugesto	suggestion
temas pri	it's a matter of
temas nur pri tio, ke	it's just that
edziĝi	get married to
plej	most
kiel eble plej	as...as possible

Notoj — Notes

THE SUFFIX -IN- IS USED TO MAKE THE FEMININE OF NOUNS.

reĝo	king	reĝino	queen
frato	brother	fratino	sister
patro	father	patrino	mother
instruisto	teacher (man)	instruistino	teacher (woman)
filo	son	filino	daughter
bovo	ox	bovino	cow
edzo	husband	edzino	wife

TO REFER TO BOTH SEXES TOGETHER, WE CAN USE THE PREFIX GE-.

From the root	patr-,	gepatroj	parents
"	edz-,	geedzoj	married people, husband(s) and wife/wives
"	frat-,	gefratoj	brother(s) and sister(s)
	av-,	geavoj	grandparents

THE PREFIX BO- FORMS NAMES OF IN-LAWS.

bopatro	father-in-law
bofilo	son-in-law
bofratino	sister-in-law

THE SUFFIX -ID- FORMS THE WORD FOR THE OFFSPRING OF AN ANIMAL ETC.

katido	kitten
ŝafido	lamb
hundido	puppy

(Like many affixes, id is also used as an independent root, so that ido means 'an offspring'.)

BY ADDING -EJ- WE DERIVE THE WORD FOR THE PLACE WHERE SOMETHING REGULARLY HAPPENS.

From the root of	kuiri, to cook,	kuirejo	kitchen
" " "	preĝi, to pray,	preĝejo	church
" " "	hundo, a dog,	hundejo	kennels

FORMS OF ADDRESS.

Sinjoro Pont (S-ro Pont), Mr Pont
Sinjorino Pont (S-ino Pont), Mrs Pont
Fraŭlino Pont (F-ino Pont), Miss Pont

(Sinjoro is also a common noun meaning 'gentleman, man'; as a form of address it can also be used like English 'sir'. And sinjorino similarly means 'lady; madam'.)

Parolu al la sinjoro!	Speak to the gentleman.
Mi konas tiun sinjorinon.	I know that lady.
Bonan tagon, sinjoro!	Good day, Sir.

(The last sentence can be regarded as reduced from an implied Mi deziras al vi bonan tagon 'I wish you a good day': hence the accusative.)

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL Ĉu vi skribis jam? [Have you already written?]
—Ne, mi skribos hodiaŭ vespere.
[No, I'll write this evening.]

Ĉu vi respondis jam?
Ĉu vi lavis jam la aŭton?
Ĉu vi elektis jam?
Ĉu vi legis jam la gazeton?
Ĉu vi decidis jam?
Ĉu vi serĉis jam en la biblioteko?

Given that duko means	'duke',	what is the word for	'duchess'?
ĉevalo	horse		mare
praavo	great-grandfather		great-grandmother

Analyse and translate leonino, dentistino, katidino. What is the difference between hundidino and hundetino? (Consider an elderly chihuahua...)

Analyse and translate bakos, bakejo, bakistino, bakistejo, gebakistoj, misbaki, bakejegoj. Notice also REbaki, to re-bake; bakITa, baked.

Leciono 11

REVISE PART-OF-SPEECH ENDINGS.

(verb, inf.)	vivI	to live
(noun)	vivO	life
(adj.)	vivA	of life, lively, vital, alive
(adv.)	vivE	with life, in a lively manner

From intenci (to intend) form 'intentional, intentionally, intentions, intended, on purpose, intends, would intend'.

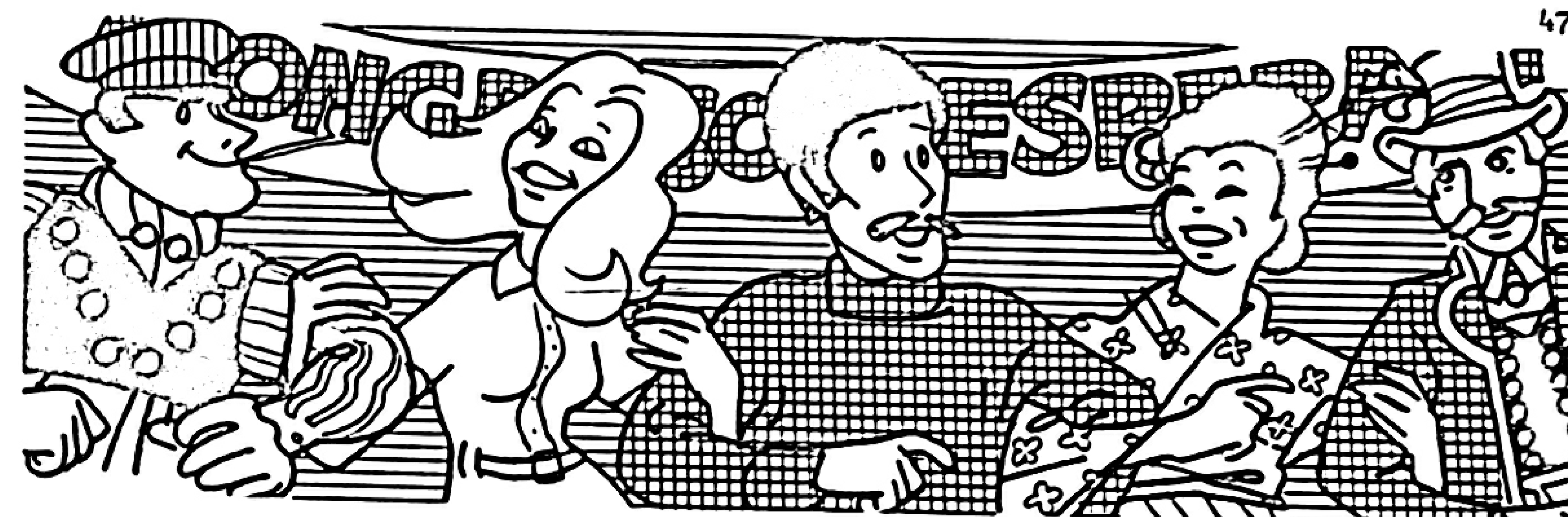
From esperi (to hope) form 'hope, hoped, hopes, will hope, hopeful'.

Note that some of these words (intended, hopes) can be translated in more than one way.

Think up suitable English equivalents of these words formed from atendi 'to wait, to expect': atende, atendu, atendis, atendita, atendus, atendo, atenda, atendejo.

Kiom da	gefratoj gekuzoj geamikoj	vi havas?	—Tri	fratojn kuzojn amikojn	kaj unu	fratinon. kuzinon. amikinon.

Note: since da is a preposition, there is no accusative after it.

Leciono 12

La Kongreso

P Baldaŭ ni vojaĝos eksterlanden—jes, post nur du monatoj ni partoprenos la Universalan Kongreson de Esperanto!

H Mi kredas, ke ĝi estos vere interesa travivaĵo. Ĝi estos nia unua Esperanto-kongreso. Ni povos renkonti kongresanojn el multaj diversaj landoj.

P Oni diras, ke tia kongreso donos al ni multe da novaj amikoj.

H Imagu—ni parolos per unu komuna lingvo kun homoj el pli ol kvardek landoj! El kio konsistas la kongresa programo? Ĉu vi havas la detalojn?

P Jes, jen la detaloj, en la bulteno. La programo enhavas multege da eroj. La unua ero por ni estos verŝajne la Interkona Vespero.

H Kio estas interkona vespero?

P Nu, mi supozas, ke oni havas okazon interkonatiĝi kun aliaj gekongresanoj. Poste estos la Solena Inaŭguro, kun salutoj de eminentuloj kaj reprezentantoj de organizaĵoj el ĉiuj landoj, kaj kun festparolado.

vojaĝi : travel
eksterlanden : abroad
partopreni : participate in
universala : universal, world
interesa : interesting
travivaĵo : experience
nia : our
unua : first
renkonti : meet
kongresano : congress participant
el : from, of, out of
diversa : various
lando : country, land
doni : give
multe da : a lot of
imagi : imagine
per : by means of
komuna : common, shared
lingvo : language
ol : than
kvardek : forty
konsisti : consist
programo : prgramme
detalo : detail
bulteno : bulletin, newsletter
enhavi : contain
ero : item
verŝajne : probably
interkona : getting-acquainted
vespero : evening
supozi : suppose
okazo : opportunity
poste : afterwards
solena : solemn
inaŭguro : inauguration, opening
saluto : greeting
eminentulo : distinguished personality
reprezentanto : representative
organizaĵo : organization
ĉiuj : all
festparolado : keynote speech

H Kaj kiam okazos la laboraj sesioj?

P Ho, tra la tuta semajno estos amaso da laborkunsidoj. Daŭre oni diskutos, debatos, komitatos. Krome okazos dek prelegoj en la kadro de la Internacia Somera Universitato. Kaj ankoraŭ mi ne menciis la Oratoran Konkurson kaj la Belartajn Konkursojn.

H Nu, ilin mi lasos al vi, Petro. La literaturo ne multe interesas min. Kia estos la distra flanko de la kongreso?

P Ankaŭ bunta ... Bankedo kaj Balo ... teatraĵo ... kaj pluraj ekskursoj. Kien ni iru en la tuttaga ekskurso?

H Donu al mi la prospekton! Ho, Petro, mi apenaŭ povas atendi! Tio estos tiel interesa vizito! Vere mi ĝojas, ke mi lernis Esperanton.

P Ankaŭ mi, mia kara. Ni trinku toston al niaj ferioj! Al la sukceso de la Kongreso!

P Al niaj ferioj!

H Al niaj kunaj ferioj!

labori	work
sesio	session
tra	through
tuta	whole
amaso da	a mass of
kunsido	meeting
daŭre	continually
diskuti	discuss
debato	debate
komitato	committee
krome	besides
prelego	lecture
kadro	framework
internacia	international
universitato	university
mencii	mention
oratoro	orator
konkurso	contest
belarta	fine arts
literaturo	literature
interesi	interest
distri	entertain
flanko	side
bankedo	banquet, dinner
balo	ball, dance
teatraĵo	play, theatrical performance
pluraj	several
kien	where to
tuttaga	whole-day
prospekto	prospectus
apenaŭ	hardly
atendi	wait
tiel	so
lerni	learn
tosto	toast
sukceso	success
kuna	together

Notoj — Notes

BY USING -ANT- WE CAN FORM THE WORD FOR SOMEONE DOING SOMETHING.

paroli	to speak	parolanto	speaker, person speaking
kredi	to believe	kredanto	believer
batali	to fight	batalanto	militant, fighter

OTHER USEFUL SUFFIXES ARE -AN- 'MEMBER OF, ADHERENT', AND -AR- 'COLLECTION OF'.

vilaĝo	village	vilaĝano	villager	vilaĝaro	group of villages
insulo	island	insulano	islander	insularo	archipelago
		kongresano	congress member, participant		
		klubano	club member		
		arbaro	wood, forest ('collection of trees')		
		ŝafaro	flock (of sheep)		

THE SUFFIX -UL- GIVES US THE NAME OF A PERSON CHARACTERIZED BY SOME QUALITY; -AĴ- (with ĵ as in 'measure') GIVES US THE NAME OF A CONCRETE OBJECT.

riĉa	rich	riĉulo	rich man	riĉaĵoj	riches
bela	beautiful	belulino	a beauty	belaĵo	beautiful object

NOTE THE USE OF DA IN EXPRESSIONS OF WEIGHT, MEASURE, OR QUANTITY.

Ni vidis multe.	We saw a lot, did a lot of seeing.
Ni vidis multe da homoj.	We saw a lot of people.
Li kantis multe.	He sang a lot.
Li kantis multe da himnoj.	He sang a lot of hymns.
Mi fumas tro multe.	I smoke too much.
Mi fumas tro multe da cigaredoj.	I smoke too many cigarettes.
kilogramo da butero	a kilogram of butter
glaso da vino	a glass of wine
taso da teo	a cup of tea

THE -N ENDING ON ADVERBS OF PLACE IS USED TO SHOW DIRECTION TOWARDS.

hejme	at home	hejmen	home(wards)
kie	where (at)	kien	where to
eksterlande	abroad (outside the country), e.g.	eksterlanden	abroad (to abroad), e.g.
loĝi eksterlande	to live abroad	iri eksterlanden	to go abroad

IT IS SIMILARLY USED IN PREPOSITIONAL PHRASES TO SHOW MOTION TOWARDS.

La muso kuris sub la tablo.	The mouse ran (around) under the table.
La muso kuris sub la tablon.	The mouse ran under the table (i.e. to beneath the table).

THE SUFFIX -IĜ- MEANS 'BECOME, GET'.

flaviĝi	to turn yellow
riĉiĝi	to grow rich
edziĝi	to get married, become a husband
liberiĝo	deliverance

NOTICE THE EXTREME FREEDOM WITH WHICH ESPERANTO CAN FORM DIFFERENT PARTS OF SPEECH FROM A GIVEN ROOT. (Hence a conciseness and flexibility hard to rival in other languages.)

komitato	a committee	komitati	to sit in committee, to hold committee meetings
kongreso	a congress, convention	kongresi	to hold a congress, to participate in a congress

Ekzercu vin! Practise!

Baldaŭ Morgaŭ En la venonta semajno [In the coming week]	mi ni	flugos iros rapidos	eksterlanden. hejmen. al Skotlando. marborden.

Mi kredas, Ĉu vi opinias, Neniu supozis, Mi ne volas diri,	ke	mi amas vin la pordo estas ŝlosita [locked] ĉiuj jam iris hejmen la vivo tute amariĝis [amar- bitter] la kongreso estos vere interesa okazos dudek prelegoj en unu tago	. ?

Donu al mi Eble ŝi bezonas Li rifuzis doni Estas malfacile trovi	tason glason kruĉon [jug]	da	vino. lakto. teo. akvo.

MODEL Ĉu ĝi estas ruĝa? [Is it red?]
—Ankoraŭ ne, sed ĝi ruĝiĝas. [Not yet, but it's getting red.]

Ĉu ĝi estas blanka?
Ĉu la kafo estas varma?
Ĉu via edzino estas preta?
Ĉu vi estas riĉa?

Diru al mi, mi petas, Ĉu vi povus montri [show] al mi, Ĉiu el ni [All of us] forgesis, Mi ne scias, Ĉu iu scias, Mi ne povas imagi,	kie	okazos estas trovi	la Balo la Solena Inaŭguro la Interkona Vespero la atendejo la restoracio [restaurant] la prelegejon la prezidanton la kasiston [treasurer]

Vocabulary & Index

A diagonal is used to separate root from grammatical ending. Numbers refer to lessons where a root is first introduced.

absolut/a absolute 10
aĉ/a wretched 6
aĉet/i buy 5
adres/o address 2
agrabl/a pleasant 10
aĥ (interj.) 3
akcept/i accept 8
akv/o water 5
al to 1; -iĝi join 11; -veni arrive 7
ali/a other 2
alt/a high, tall 2
am/i love 5
amar/a bitter 12
amas/o mass, heap 12
amik/o friend 2
analiz/i analyse 7
Angl/o Englishman; -ujo England 7
ankaŭ also 5
ankoraŭ still, yet 2
antaŭ before; ago 4,7
apenaŭ scarcely 12
aper/i appear 2
apotek/o chemist's, pharmacy 8
apud near, next to 3
arb/o tree 3; -aro wood
art/o art 12
atend/i wait, expect 11
aŭ or 2
aŭd/i hear 9
aŭt/o car 3; -ovojo motorway, freeway
aŭtun/o autumn, fall 5
av/o grandfather 11
aventur/o adventure 6

bak/i bake 8
bal/o ball, dance 12
baldaŭ soon 9
balen/o whale 4
ban/i bathe; -o bath 7
banan/o banana 2
banked/o banquet 12
bat/i beat 8
batal/i fight 12
bateri/o battery 8
beb/o baby 4
bedaŭr/i regret 4
bel/a beautiful 3
best/o animal; -oĝardeno zoo 4
bezon/i need 8
bibliotek/o library 6
bild/o picture 2
bird/o bird 3

blank/a white 4
blov/i blow 10
blu/a blue 4
bo/ -in-law 11
bon/a good 1; -kora kind-hearted 5
bot/o boot 8
bov/o ox 11; -ino cow 3
branĉ/o branch 7
briĝ/o bridge (cards) 5
bril/i shine 3
brun/a brown 4
buĉ/i butcher 8
buked/o bouquet, bunch 5
bulten/o bulletin 12
bunt/a multi-coloured 5
butik/o shop 5

cent a hundred 4
ceremoni/o ceremony 11
cert/e certainly 8
cigared/o cigarette 12

ĉambr/o room 5
ĉapel/o hat 2
ĉar because 4
ĉe at, by, with 4
ĉef/ chief- 6
ĉes/i cease, stop 10
ĉeval/o horse 3
ĉi see lesson 4
ĉia every kind of 10
ĉiam always 6
ĉie everywhere 9
ĉiel/o sky 10
ĉio everything 4
ĉiu every, each; everyone 9
ĉokolad/o chocolate 2
ĉu see lesson 1

da see lessons 7,12
danc/i dance 3
dank/i thank 5; -on thank you 1
dat/o date; -reveno anniversary 5
daŭr/i last, continue 12
de of, from 2
debat/o debate 12
decid/i decide 11
dek ten 4
denov/e again 4
dent/o tooth 8
detal/o detail 12
detektiv/o detective 6
detru/i destroy 5
dev/i have to, must 8

dezir/i wish, desire 4
diabl/o devil 4
dik/a thick, fat 1
dimanĉ/o Sunday 6
dir/i say, tell 1
disk/o disc, dial; -i 4
diskut/i discuss 12
distr/i entertain 12
divers/aj various 12
do so, then 4
dolĉ/a sweet 2
dom/o house 6
don/i give 5
dorm/i sleep 3
du two 2
dub/i doubt 11; sen-e doubtless 4
duk/o duke 11

ebl/e perhaps 3; -as it is possible
eĉ even 10
edz/o husband 11
efektiv/e in fact 3
ekskurs/o excursion 10
eksplod/i explode 5
ekster outside; -e 10; -lande abroad 12
ekzempl/o example 8
el out of, from 12
elekt/i choose 9; -o 6
elektr/o electricity 8
eminent/a distinguished 12
en in 1; -havi contain 12
er/o item 12
erar/i make a mistake 4
ese/o essay 7
esper/i hope 8
esplor/i explore 9
est/i be 1
estr/o boss, head 7
evident/a obvious 4

fab/o bean 2
facil/a easy 3
fajf/i whistle 8
fajl/i file 8
famili/o family 7
fantom/o ghost 6
far/i make, do 8
feri/o holiday 10
ferm/i close, shut 2
fest/i celebrate; -parolado 12
fier/a proud 8
fiks/i fix 5
fil/o son 11
film/o film 6
firm/a firm 5
fiŝ/o fish 2
flank/o side 7
flav/a yellow 2
flor/o flower 1
flu/i flow 7
flug/i fly 3
foj/o time, occasion; du-e twice 4
foli/o leaf 5
for away 6
forges/i forget 8

fort/a strong 1
fos/i dig 8
frat/o brother 2
Franc/o Frenchman; -ujo France 7
fraŭl/o bachelor; -ino Miss 7,11
freŝ/a fresh 2
fromaĝ/o cheese 8
frost/i freeze 10
fru/a early 11
frukt/o fruit 2
fum/i smoke 12
funkci/i work, function 8
futbal/o football 5

gast/o guest 11
gazet/o newspaper 5
ge/ see lesson 11
gitar/o guitar 8
glad/i iron 8
glas/o glass, beaker 1
grand/a big 2
grav/a important 8
griz/a grey 4
gust/o taste 2

ĝarden/o garden 2
ĝentil/a polite 4
ĝi it 2
ĝis until; - revido good-bye 7
ĝoj/i rejoice, be glad 4; -o 2

ha (interj.) 1
hak/i chop 8
halt/i stop, halt 3
hav/i have 5
hejm/o home 9; -e 8
help/i help 4
hiacint/o hyacinth 5
hieraŭ yesterday 6
himn/o hymn 12
ho (interj.) 1
hodiaŭ today 6
hom/o man, human being 3
honest/a honest 10
hor/o hour 4
hotel/o hotel 7
hund/o dog 4

ia some kind of 10
iam ever; once; sometime 9
id/o offspring 11
ide/o idea 11
idiot/o idiot, fool 3
ie somewhere 9
ili they 2
imag/i imagine 12
inaŭgur/o inauguration 12
infan/o child 4
instru/i teach 8
insul/o island 12
intenc/i intend 5
inter between, among 4; -kona, -konatiĝi, -nacia 12
interes/i interest 12; -a 10
io something 8
iom somewhat, a bit, rather 2

ir/i go 8
iu someone 4

jam already 6
jar/o year 4
je see lesson 5
jen here is (etc.) 1
jes yes 1
juĝ/i judge 8
jun/a young 2

ĵaŭd/o Thursday 6

kadavr/o corpse 6
kadr/o frame(work) 12
kaf/o coffee 1; -ejo café 5
kaj and 1
kamarad/o mate 4
kamp/o field 3; -aro country 9
kant/i sing 3
kar/a dear 2
kas/o till; -isto treasurer 12
kat/o cat 4
ke that (conj.) 3
kelk/aj a few 10
kia what sort of 1
kial why 4
kiam when 6
kie where 2; -n 12
kiel how, as 8; - eble plej 11
kilogram/o kilogram 12
kin/o: -ejo cinema 6
kio what 1
kiom how much 4
kis/i kiss 5
kiu who; which one 4,6
klar/a clear 10
klub/o club 12
kolbas/o sausage 5
koler/i be angry 10
kolekt/i collect 5
komb/i comb 8
komenc/i begin 3
komik/a comical 6
komitat/o committee 12
kompil/i compile 8
komplik/a complicated 10
kompren/i understand 1; -eble of course 3
komun/a common, shared 12
kon/i be acquainted with 12
konfirm/i confirm 7
kongres/o congress 11
konk/o shell 9
konkurs/o contest 12
konsist/i consist 12
kontent/a satisfied 1
kontraŭ against; -stari oppose 11
kor/o heart 5
kost/i cost 5
kotiz/o subscription 11
kovert/o envelope 8
krajon/o pencil 2
kred/i believe 3
kriket/o cricket 5
krizantem/o chrysanthemum 5
krom besides; -e 12
kruĉ/o jug 12
kudr/i sew 8

kuir/i cook 11
kuk/o cake 5
kun with 1; -e together 10; -porti bring 8; -sido meeting 12
kur/i run 6
kurac/i treat the sick 8
kuraĝ/a brave 10
kuŝ/i lie, recline 9
kutim/o custom, habit 5
kuz/o cousin 11
kvar four 4; -dek forty 12
kvin five 4

la the 1
labor/i work 3
lac/a tired 3
lakt/o milk 1
land/o country, land 12
las/i leave, let 5
laŭ according to; along 5
laŭt/a loud 10
lav/i wash 5
lecion/o lesson 5
leg/i read 5
legom/o vegetable 8
leon/o lion 11
lern/i learn 5
leter/o letter 5
lev/i lift, raise 2
li he 3; -a his 6
liber/a free 7
libr/o book 1; -vendejo bookshop 2
lili/o lily 5
lingv/o language 12
list/o list 8
lit/o bed 2
literatur/o literature 12
loĝ/i live, dwell 6
lok/o place 1
long/a long 1
lud/i play 3
lund/o Monday 6

mal/ see lesson 2
manĝ/i eat 5; -oĉambro dining-room 5
mantel/o coat 5
map/o map 7
mar/o sea 7; -bordo seaside 9
mard/o Tuesday 6
matur/a ripe 2
medikament/o medicine 8
mem self 8; -serva self-service 8
memor/i remember 8
menci/i mention 12
merkred/o Wednesday 6
mev/o seagull 9
mi I, me 1; -a my 5
mil a thousand 4
minut/o minute 4
mister/o mystery 6
mod/o fashion 8
mol/a soft 2
moment/o moment 4
mon/o money 5
monat/o month 7
monstr/o monster 6

mont/o mountain 7
montr/i show 12
morgaŭ tomorrow 6
mult/aj, -e da many, a lot of 6, 12
mur/o wall 1
mus/o mouse 12

naĝ/i swim 9
narcis/o narcissus 5
naŭ nine 4
naz/o nose 6
ne no; not 1
neces/a necessary 4
neĝ/o snow 10
nenia no kind of 10
neniam never 9
nenie nowhere 9
nenio nothing 6
neniu no-one; no 8
nep/o grandson 11
nepr/e without fail 5
nev/o nephew 11
ni we, us 3; -a our 6
nigr/a black 4
nokt/o night 3
nom/o name 2
nov/a new 2
nu well, now 5
nub/o cloud 10
nul zero 4
numer/o number 4
nun now 1
nur only 6

obe/i obey 8
ofend/i offend 9
oft/a frequent 9
ok eight 4
okaz/i happen 6; -o occasion; opportunity 12
ol than 12
oni people, they, one 8
onkl/o uncle 7
opini/i opine, think 3
oportun/a convenient 10
or/o gold 5
oranĝ/o orange 4
orator/o orator 12
ord/o order 4
organiz/i organize 12

pac/o peace 3
pag/i pay 5
paĝ/o page 2
pal/a pale 5
pan/o bread 5
panjo Mum 8
par/o pair, couple 11
pardon/i forgive, pardon 4
parol/i speak 7
part/o part; -opreni participate 12
patr/o father 5; -ino mother 5
pens/i think 8
per with, by means of 7
perd/i lose 8
permes/i permit 2
person/o person 7

pet/i request, ask 1; mi -as please 1
pest/o plague, pestilence 9
plac/o square, plaza 8
plaĉ/i please 1,2
plank/o floor 2
plant/o plant 5
plen/a full 1
plend/i complain 9
plej most 11
pli more 3
plor/i cry, weep 3
plu any more, further 8
plum/o feather; pen 7
plur/aj several 12
pluv/o rain 6
pom/o apple 2
por for 1; in order to 7
pord/o door 4
port/i carry 8
post after 4; -e afterwards 7
poŝt/o post, mail; -karto post-card 5; -marko stamp 8
pra/ (remoteness) 11
prav/a right, justified 3
precip/e mainly, particularly 5
prefer/i prefer 5; -e preferably 2
preĝ/i pray 11; -ejo church
preleg/o lecture 12
pren/i take 2
preskaŭ almost 9
preskrib/i prescribe 8
pret/a ready 2
pri about 5
problem/o problem 8
program/o programme 12
prospekt/o prospectus, brochure 12
pund/o pound (£) 7
punkt/o point 10
pur/a clean, pure 1

rab/i rob 8
radi/o radio 8
rajt/o right; -i be entitled to 3
rapid/a quick 10
re/ re- 11
reĝ/o king 11
Rejn/o the Rhine 7
renkont/i meet 12
reprezent/i represent 12
respond/i answer, reply 4
rest/i remain, stay 6
restoraci/o restaurant 12
re/ven/i return 10
rezerv/i reserve 7
ricev/i receive 7
riĉ/a rich 2
rid/i laugh 3; -iga funny 6
rifuz/i refuse 3
rigard/i look (at) 2
river/o river 7
romantik/a romantic 3
romp/i break 5
roz/o rose 5
ruĝ/a red 2

sabat/o Saturday 6
sabl/o sand 9
saĝ/a wise 2
sak/o bag 2

salt/i jump 7
salut/i greet; -on hullo 1
sam/a same 11
san/a healthy, well 6
scen/o scene 6
sci/i know 6
se if 9
sed but 2
seg/i saw 8
seĝ/o chair 4
sek/a dry 10
sekund/o second 4
semajn/o week 7
sen without 1; -dube doubtless 4
send/i send 8
sep seven.4
serĉ/i look for 6
serioz/a serious 6
ses six 4
sesi/o session 12
sid/i sit 3
silent/i keep silent 4
simi/o monkey 7
simpl/a simple 2
sincer/a sincere 3
sinjor/o gentleman; sir; Mr 7
skatol/o box 2
Skot/o Scot; -lando 12
skrib/i write 3; -papero 8
sku/i shake 5
sol/a alone 3
solen/a solemn 12
solv/i solve 8
somer/o summer 5
sonor/i: -igi ring 4
spac/o space 10
star/i stand 3
statu/o statue 8
strand/o beach, shore 9
strang/a odd, strange 10
strat/o street 9
student/o student 2
sub under 3; 12
subit/a sudden 6
sugest/i suggest 11
sukces/i succeed 12
suker/o sugar 1
sun/o sun 3; -brilo sunshine 9
supoz/i suppose 12; -eble presumably 11
sur on 1
suspekt/i suspect 3
Svis/o Swiss; -lando 7

ŝaf/o sheep 2
ŝajn/i seem 10
ŝat/i like 8
ŝerc/i joke 2
ŝi she 3; -a her 5
ŝlos/i lock 12
ŝpar/i save up 11
ŝtel/i steal 8

tabl/o table 1
tag/o day 3
tajp/i type 8
tamen however 9
tas/o cup 1
task/o task, job, duty 2
te/o tea 1

teatr/o theatre; -aĵo play 12
telefon/o telephone 4
tem/o theme, subject 11
tenis/o tennis 5
terur/o terror 10
tia such 10
tiam then 9
tie there 2
tiel so 12
tig/o stem 5
tio that 1,4
tiu that, that one 3,7
tomat/o tomato 7
tost/o toast (in drink) 12
tra through 12; -vivaĵo experience 12
tranĉ/i cut (as with a knife) 8
tre very 2
tri three 4
trink/i drink 5
tro too, too much 5
trov/i find 7
tulip/o tulip 5
tuŝ/i touch 5
tut/a whole; -e wholly, quite 2; -taga whole-day 12

universal/a universal, world 12
universitat/o university 12
unu one 4; -e, -a first 5
urb/o town, city 7
Uson/o the USA 7
util/a useful 10
uz/i use 7

val/o valley 7
varm/a warm, hot 1
vaz/o vase, vessel 5
ven/i come 4
vend/i sell 5; -ejo store 2
vendred/o Friday 6
vent/o wind 2
ver/o truth 2; -ŝajne probably 12
verd/a green 2
verŝ/i pour 9
vesper/o evening 3; -manĝi dine 7
vest/i clothe; -o garment 8
veter/o weather 10
vi you; -a your 5
vid/i see 1
vilaĝ/o village 12
vin/o wine 5
viol/o violet 5
vir/o man 2; -ino woman 3
vist/o whist 5
viŝ/i wipe 5
viv/i live 8
vizit/i visit 5
voj/o way, road 3
vojaĝ/i travel 12
vok/i call 4
vol/i will, mean to, choose to 4
volv/i wind, wrap 5

For further study...

You already know a great deal of this remarkable language. A follow-up course, uniform with Jen Nia Mondo, will shortly be available from Group Five. Meanwhile, to continue your studies you should now work through a more detailed textbook. Choose among the following:

William Auld, Esperanto—a new approach. Brussels: Heroldo de Esperanto, 1969. Aims to get you reading original texts as early as possible. Structured according to Esperanto's own morphological structure; vocabulary graded.

Ferenc Szilágyi, A practical course in Esperanto. Rickmansworth: Esperanto Publishing Company, 11 edn. 1964. A popular textbook with plenty of pictures and entertaining reading passages.

Montagu C. Butler, Step by step in Esperanto. Rickmansworth: Esperanto Publishing Company, 8th edn. 1965. A simple and complete textbook, containing a large amount of graduated and humorous reading-matter. Also useful for reference. Very highly recommended.

John Cresswell and John Hartwell, Teach yourself Esperanto. London: English Universities Press, Teach Yourself Books, 2nd edn. 1968. Somewhat less satisfactory than the above, but more readily available.

You will also need a dictionary. We recommend:

J.C. Wells, The EUP concise Esperanto and English dictionary. London: English Universities Press, Teach Yourself Books, 2nd impression 1973.

You might also be interested to look at:

Humphrey Tonkin, A research bibliography on Esperanto and international language problems. New York: JEN, 1967.

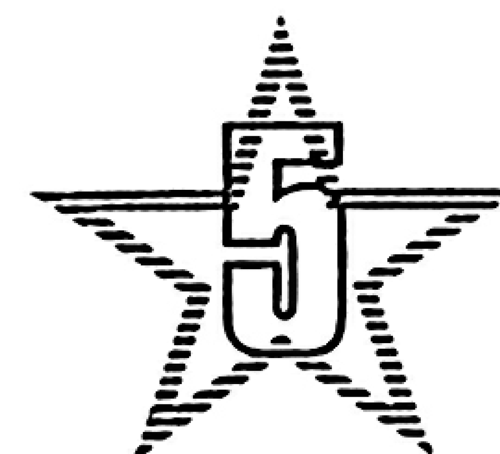
All of these are available free of charge through your local public library; they can be bought from either of the following:

British Esperanto Association, 140 Holland Park Avenue, London W11 4UF. Tel.: 01-727 7821; their handbook and booklist contains a great deal of useful information.

Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, Rotterdam 3002, Netherlands.

Group Five—Esperanto on Radio and Television is a campaign to achieve just that. Group Five sponsored this course. Details from Group Five, 80, Cambridge Road, Teddington. Middx., England TW11 8DN

On matters concerning Group Five's Campaign, correspondence should be addressed to: Mr. Peter Schilperoord, Organiser, 1, Heron House, Church Grove, Kingston-upon-Thames, England, KT1 4AR

GROUP FIVE

ESPERANTO on RADIO and TELEVISION

The "Jen Nia Mondo" Esperanto radio course consists of twelve 15-minute lessons and an Introductory talk by Dr. John C. Wells, who directed the course.
It has been broadcast by several university radio stations and is eminently suitable for tape libraries and language laboratories.
The course is available in several forms, as listed below.

Tapes

* Complete course, broadcasting quality (7½ ips, full track) £65.00
* as above, 3¾ ips, half track. £30.00

Cassettes

* Complete course on 6 cassettes, (plus 1 course book and 1 cassette "Introductory Talk") £15.00
* Dialogues only (of the 12 lessons). . . . .£ 2.50
* Introductory Talk . . . .£ 1.75
* "Elektitaj Eroj" (same as L.P. Record; see below) .£ 3.75

Course Book, 56 pages, fully illustrated . . . . £ 1.00

L.P. Record, (for advanced students)

"ELEKTITAJ EROJ", ...£ 3.50
(Poetry and prose in Esperanto, recited by the late BBC radio actor Nikolaj Rytjkov.)

All prices are correct at the time of printing, July 1977.
Please note that postage and packing is extra.

A follow-up course, uniform with Jen Nia Mondo, will shortly be available from Group Five.

Order from: GROUP FIVE - Esperanto on Radio and Television, 80, Cambridge Road, Teddington, Middx., England. TW11 8DN

Bank: Cooperative Bank, 110 Leman Street, London E.1.
Account: GROUP FIVE, Esperanto on Radio and Television, 50071238.
GIRO ACCOUNT 20 071 4007

Some useful Esperanto Addresses

Australia	Australian Esperanto Association, Box 415 P.O. Manly, N.S.W. 2095. Book Service: c/o Mr T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, N.S.W. 2036 tel 661 2246
Canada	Canadian Esperanto Association, P.O. Box 174, Roxboro, Quebec H8Y 3E9.
Great Britain	British Esperanto Association, 140 Holland Park Avenue, London W11 4UF, tel 01-727 7821.
Ireland	Irish Esperanto Association, Secretary Mr P. O'Reilly, 'Monksilver', Howth Summit, Co. Dublin.
New Zealand	New Zealand Esperanto Association P.O. Box 330, Wellington 1. Book Service: P.O. Box 17 511 Sumner, Christchurch 8.
South Africa	South African Esperanto Association Secretary Mr Oscar Sher, 75 Bronkhorst Street, Groenkloof, Pretoria, 0181
United States	ELNA, Esperanto League of North America, Inc., P.O. Box 1129, El Cerrito CA 94530 U.S.A.

Details of other Esperanto organisations will be provided by:
Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, The Netherlands. Tel: (010) 36 15 39